



Ekonomická  
fakulta  
Faculty  
of Economics

Jihočeská univerzita  
v Českých Budějovicích  
University of South Bohemia  
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích  
Ekonomická fakulta  
Katedra práva

Diplomová práce

# Společné obchodní právo pro Evropu

Vypracovala: Bc. Hana Fraňková  
Vedoucí práce: Ing. Martina Krásnická

České Budějovice 2016

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Hana FRAŇKOVÁ**  
Osobní číslo: **E14767**  
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**  
Studijní obor: **Obchodní podnikání**  
Název tématu: **Společné obchodní právo pro Evropu**  
Zadávající katedra: **Katedra práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

### Cíl práce:

Cílem práce je v obecné rovině popsat dopady jednotného obchodního práva na obchodní bariéry a představit návrh Evropské komise na společné evropské obchodní právo, jehož cílem je tyto obchodní bariéry zmírnit. V praktické části pak budou analyzovány a porovnány dopady jednotného obchodního práva do jednotlivých členských zemích EU.

### Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Metodika.
3. Přehled řešené problematiky.
  - a) dopady a vliv jednotného obchodního práva na obchodní bariéry.
  - b) společné unijní obchodní právo - obsah a stav vyjednávání.
4. Praktická část - porovnání dopadů společného obchodního práva pro jednotlivé členské země EU.
5. Výsledky a jejich diskuse.
6. Závěr.

- Summary + Keywords v AJ
- Seznam literatury
- Seznam obrázků, tabulek a grafů
- Seznam příloh
- Přílohy

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**  
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**  
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**  
Seznam odborné literatury:

Baldwin, R. E., & Wyplosz, Ch. (2013). *Ekonomie evropské integrace (4th ed.)*. Praha: Grada.

JANATKA, F. (2004). *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU (1st ed.)*. Praha: ASPI Publishing.

FIALA, P., PITROVÁ, M. (2009). *Evropská unie (2nd ed.)*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

EUROPEAN COMMISSION (2014). *Common European Sales Law [Online]*. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/cesl/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/contract/cesl/index_en.htm)

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (2008). *Nařízení o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy [Online]*. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:02008R0593-20080724&rid=1>

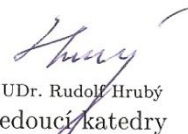
EVROPSKÁ UNIE (2014). *Obchod [Online]*. Dostupné z: [http://europa.eu/pol/comm/index\\_cs.htm](http://europa.eu/pol/comm/index_cs.htm)

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Martina Krásnická**  
Katedra práva

Datum zadání diplomové práce: **5. ledna 2015**  
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2016**

12   
doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.  
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA  
V ČESKÝCH BUĎEJOVICÍCH  
EKONOMICKÁ FAKULTA  
St. Jižská 13 (26)  
370 06 České Budějovice

  
JUDr. Rudolf Hrubý  
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 10. února 2015

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

.....

Bc. Hana Fraňková

## **Poděkování**

Ráda bych poděkovala paní Ing. Martině Krásnické za její odborné rady, pomoc a konzultace, které mi poskytla při zpracování této diplomové práce.

# Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Literární přehled.....	4
2.1.	Volný pohyb zboží.....	4
2.1.1.	Ochrana spotřebitele.....	6
2.2.	Společné obchodní právo.....	7
2.2.1.	Problémy rozdílného smluvního práva pro podnikatele.....	9
2.2.2.	Definice pojmu „spotřebitel“.....	10
2.2.3.	Základní principy spotřebitelského práva.....	11
2.2.4.	Přínosy pro spotřebitele.....	12
2.3.	Návrh a jeho cíl.....	12
2.3.1.	Schvalování návrhu.....	13
2.4.	Nařízení Řím I.....	25
2.5.	Úmluva OSN o mezinárodní koupi zboží.....	26
3.	Metodika.....	28
4.	Praktická část.....	29
4.1.	Ochrana spotřebitele a jednotlivé státy.....	30
4.1.1.	Záruční doba.....	30
4.1.2.	Oznámení existence vady či rozporu s kupní smlouvou.....	32
4.1.3.	Obrácení důkazního břemene.....	33
4.1.4.	Třetí strana pomáhající spotřebiteli.....	34
4.1.5.	Hierarchie opravných prostředků.....	36
4.1.6.	Časový rámec pro nápravu.....	37
4.1.7.	Informování o dostupnosti náhradních dílů.....	38
4.1.8.	Bezplatnost opravných opatření.....	39
4.1.9.	Drahé telefonní linky pro reklamační řízení.....	39
4.1.10.	Pozastavení zákonné záruky v průběhu opravy nebo výměny.....	40

4.1.11.	Promlčecí doba .....	41
4.1.12.	Uplatnění nároku vůči dovozci či jinému prostředníkovi .....	43
4.2.	Komerční záruka .....	45
5.	Řešení a výsledky .....	48
5.1.1.	Záruční lhůta .....	48
5.1.2.	Obrácení důkazního břemene .....	49
5.1.3.	Oznámení existence vady či rozporu s kupní smlouvou .....	49
5.1.4.	Zpět vzetí zboží .....	49
5.2.	Diskuse .....	50
6.	Závěr.....	52
I.	Summary .....	53
II.	Seznam použitých zdrojů .....	54

# 1. Úvod

Tato práce se zabývá společným obchodním právem pro Evropu, které postrádá existenci jednotného standardu smluv uzavíraných obchodníky se spotřebiteli. Řešením tohoto problému má být návrh Nařízení o společné evropské úpravě prodeje. Tato práce pojednává o vývoji tohoto návrhu a o jeho přínosech.

Stávající rozdíly mezi vnitrostátními předpisy činí přeshraniční obchod složitější a nákladnější než obchod domácí. Návrh se tak snaží odstranit bariéry, které mohou odradit prodejce od přístupu na přeshraniční trhy a od expanze do členských států Evropské unie. Vše má také značný vliv na spotřebitele, kteří se potýkají s omezenými možnostmi za vyšší ceny na domácím trhu.

Fakultativní společná evropská úprava má pomoci tyto překážky odstranit, zajistí větší výběr i ochranu spotřebitele. Obchodování mezi jednotlivými zeměmi Evropské unie má podpořit jednotný soubor pravidel. Návrh Komise by měl podpořit trh i hospodářský růst unie.



## 2. Literární přehled

### 2.1. Volný pohyb zboží

Zavedení volného pohybu zboží a výrobků mělo svůj dopad na odstranění bariér obchodu. Prodej zboží a výrobků měl probíhat bez překážek, jakoby se jednalo o prodej uvnitř jednoho státu. Omezení dovozu či transitu zboží do země měla možnost členská země zabránit pouze v případě, kdy dané zboží mohlo ohrozit zdraví, bezpečnost nebo mravnost občanů. Jako překážky se ukázaly rozdílné nároky na technické požadavky a rozdílné sazby daně z přidané hodnoty (Volný pohyb zboží, Euroskop, 2009).

Cílem zavedení volného pohybu zboží bylo zrušení cla a množstevních omezení obchodu, dále byl zaveden jednotný celní sazebník vůči třetím zemím. Apelovalo se na odstranění všech překážek, které mohly zabránit volnému pohybu zboží (Volný pohyb zboží, Evropský parlament, 2015). Důležitá byla především ochrana svobody soutěže, hlavně v těchto bodech:

1. zákaz narušení volného obchodu dotacemi domácích výrobců,
2. vytvoření jednotných pravidel pro hospodářskou soutěž,
3. sladění právních předpisů států, které se týkají obchodních operací na společném trhu,
4. harmonizace některých typů daní (BALDWIN, WYPLOSZ, 2013).

K 1. červenci 1968 došlo ke zrušení kvót a cel (Volný pohyb zboží, Evropský parlament, 2015). V důsledku otřesů ekonomiky v podobě mezinárodních šoků v 70. letech se státy snaží ulehčovat pozici svým výrobkům na trhu zavedením nových opatření – zavádění nových bariér na trhu. Evropská unie proto přistoupila k řešení (Volný pohyb zboží, Euroskop, 2009).

V této fázi mělo dojít k odstranění poplatků, které mají rovnocenný účinek jako cla. Tento pojem nebyl ve Smlouvě o Evropském hospodářském společenství definován. Soudní dvůr tudíž zavedl tento pojem, kterým měl odbourat poplatky odpovídající clům, bez ohledu na jeho název či uplatnění. Soudní dvůr také apeloval na zrušení opatření, jež mají stejný účinek jako množstevní omezení. Nicméně v tomto judikátu existuje ona výše zmíněná výjimka. Pripouští omezení pouze v případě, kdy může být ohroženo zdraví, bezpečnost či mravnost.

V druhé polovině 70. let pak dochází ke snaze o harmonizaci vnitrostátních předpisů, které mají zajistit plynulejší pohyb zboží a výrobků. Dále se také týkají dalších stanovených cílů, jako je ochrana životního prostředí, ochrana spotřebitelů či ochrana hospodářské soutěže.

Vyvstávají však další problémy spojené s vytvořením jednotného trhu, ty Komise popsala v bílé knize vydané v červnu 1985. Za tímto účelem byla většina těchto opatření přijata (Volný pohyb zboží, Evropský parlament, 2015).

Jednou z hlavních zásad je vzájemné uznávání výrobků, které umožňuje výrobcům vstupovat na trhy ostatních zemí bez obavy z odmítnutí. Tzv. nový přístup (uplatňovaný od poloviny 80. let) stanovuje pro 23 velkých skupin omezený počet požadavků, jež zahrnují normy pro veřejné zdraví, bezpečnost a ochranu spotřebitele (Volný pohyb zboží, Euroskop, 2009).

Co se týká technických norem, jsou interpretovány evropskými normalizačními organizacemi (Normy EU, Stálé zastoupení České republiky při Evropské unii, 2015). CEN (European Committee for Standardization) zahrnuje všechny členské státy, dále Makedonii, Turecko a tři země sdružení volného obchodu (Island, Norsko a Švýcarsko). Odpovědností členských států je implementace evropských norem jako národních norem, nesmí přijímat žádné rozporné normy (CEN members, European Committee for Standardization, 2015). Další organizací je CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization), který se zabývá standardizací v oblasti elektrotechniky. Přípravuje dobrovolné standardy, které usnadňují obchod mezi zeměmi, vytváří nové trhy, snižuje náklady na plnění požadavků a podporuje rozvoj jednotného evropského trhu (Who we are, Cenelec, 2015). ETSI (The European Telecommunications Standards Institute) vytváří standardy pro informační a komunikační technologie, zahrnuje pevné, mobilní, rádiové, konvergované, vysílací a internetové technologie. Jedná se například o standardy pro GSM<sup>TM</sup>, DECT<sup>TM</sup>, čipové karty i elektronické podpisy (About ETSI, ETSI, 2015).

Tyto instituce pak mají za úkol prokázat, že se daný výrobek shoduje s předpoklady směrnic a jejich technickými požadavky. Výrobek je posléze označen „CE“, což znamená shodu se směrnicemi. Tyto testy uznávají ostatní členské státy.

Další rozdíl v oblasti vnitřního trhu se týkal harmonizace nepřímých daní – sblížení sazeb a jejich výběru. V rámci přiblížení sazeb byly vymezeny dvě sazby a určeny

jejich minimální a maximální hranice. Dle způsobu výběru byly možné dvě metody – dle země určení nebo dle původu vzniku. Při harmonizaci spotřebních daní byla zavedena minimální sazba pro alkohol, alkoholické nápoje (s výjimkou vína), tabákové výrobky a pohonné hmoty. Malé změny nastaly i v otázce přímých daní.

Problémy vyvstaly i v oblasti otevření trhu veřejných zakázek, což bylo spojeno s racionálnějším využitím veřejných prostředků. Byly vymezeny určité zásady:

1. prahová hodnota veřejné zakázky,
2. kritéria výběru,
3. povinnost včas informovat o výsledcích soutěže,
4. možnost přezkoumání a možnost žaloby u Evropského soudního dvora (Volný pohyb zboží, Euroskop, 2009).

Nikdo nesmí být diskriminován z důvodu státní příslušnosti, vše musí být transparentní a formou volné soutěže (Právní úprava EU v oblasti ochrany hospodářské soutěže a zadávání veřejných zakázek, Businessinfo, 2003).

Svou podporu si zasloužily také malé a střední podniky, úkolem Evropské unie je využití jejich potenciálu, usnadnit jejich zakládání, poskytování finančních zdrojů.

Podstatný je také institut ochrany – nejen průmyslového a duševního vlastnictví, ale také samotného spotřebitele. Evropská unie má za cíl ochranu vynálezů, patentů, ochranných známek, aby nebyla ohrožena v zemích Evropské unie ani mimo ni. Významná je registrace ochranné známky pro výrobky, jež se vyznačují specifickými vlastnostmi. Uznání patentu není už tak hladké, mimo registraci v členském státě se musí patent registrovat též i v ostatních členských zemích (Volný pohyb zboží, Euroskop, 2009).

### **2.1.1. Ochrana spotřebitele**

Jedná se o ochranu slabší strany vztahu, v němž vystupuje obchodník (profesionální prodejce) a koncový konzument. Unie v této pravomoci uskutečňuje vysokou úroveň ochrany.

Maastrichtská smlouva v roce 1992 učinila ochranu spotřebitele samostatnou politikou, spotřebitel se tak stává důležitým aktérem vnitřního trhu. Při budování společného vnitřního trhu byla prováděna harmonizace technických požadavků. Spotřebitelům měl přinést pestřejší nabídku za konkurenční a stabilní ceny. Posléze však bylo třeba

řešit mezinárodně odlišnou úpravu ochrany spotřebitele (TOMÁŠEK, TÝČ, 2013). Nastala tedy potřeba stanovení tohoto standardu na evropské úrovni. Spotřebitel je tak motivován k nákupu i v jiných členských zemích. Vše je také spojeno s rozvojem informačních technologií, díky nim může spotřebitel nakoupit zboží takřka z celého světa. V členských zemích Evropské unie získávají spotřebitelé jistotu odstoupení od smlouvy, mají jasné záruční podmínky atd. Důvodem existence politiky je ochrana zdraví, bezpečnosti a hospodářských zájmů spotřebitele (LACINA, OSTŘÍŽEK, 2011). Bylo třeba řešit národně odlišnou ochranu spotřebitele v členských zemích. Ochrana spotřebitele se tedy stala nezbytnou součástí primárního práva, zahrnuje celou řadu směrnic, které mají velký praktický dopad na spotřebitele. Evropská unie může přijímat harmonizační opatření na ochranu spotřebitele, v případě, že prokáže potenciální překážku fungování vnitřního trhu, jež spočívá v neslučitelné rozdílnosti příslušných předpisů členských států (TOMÁŠEK, TÝČ, 2013).

Mezi základní pravidla ochrany spotřebitele patří možnost vrátit vadné zboží, bezpečnost nakoupeného zboží (přísné bezpečnostní normy EU), informace o potravinách, jež musí být uvedeny na obalu. Dále se jedná také o čestné smlouvy (nesmí být zneužito důvěry spotřebitele), pravdivou reklamu, možnost zrušení některých obchodů i bez důvodu a ochrana spotřebitele na dovolené (Základní pravidla ochrany, 2012).

## **2.2. Společné obchodní právo**

Určitá nedostatečnost v oblasti práva byla posléze zaznamenána v různém soukromém obchodním právu jednotlivých členských zemí. Neexistoval jednotný standard smluv uzavíraných obchodníky se spotřebiteli. Pokus o zavedení takového standardu by však nekorespondoval s nynějším zněním Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie. Aktuálním pokusem překonat tuto bariéru se pak stal návrh nařízení o společné evropské úpravě prodeje, jež předložila Komise v říjnu 2011. Jeho cílem je ustanovení volitelného právního režimu přeshraničních smluv se spotřebiteli nebo malými a středními podniky. Nenahrazoval by vnitrostátní právní úpravy, nýbrž by s nimi koexistoval (TOMÁŠEK, TÝČ, 2013).

Nákup a prodej zboží v Evropské unii je řízen vnitrostátním smluvním právem. Rozdíly mezi těmito vnitrostátními předpisy však činí přeshraniční obchod složitější a nákladnější než obchod domácí. Zejména podniky si musí vyjednat použití jejich národního práva či se přizpůsobit a seznámit se s aplikovaným právem jiné země. Díky

tomu narůstají další náklady, může se jednat například o náklady na překlad, právní poradenství a úpravu smluv dle různých národních úprav práva. Tyto bariéry jsou jedním z faktorů, které mohou mnoho firem odradit od přístupu na přeshraniční trhy a od expanze od členských států Evropské unie. Platí to zejména pro malé a střední podniky. Jejich náklady na vstup bývají mnohonásobně vyšší ve vztahu k jejich obratu.

Toto má značný vliv na spotřebitele, kteří se potýkají s omezenými možnostmi za vyšší ceny na domácím trhu. Mohou dokonce odmítnout přístup výrobků z jiných členských států (Common European Sales Law, 2014).

Toto se Evropská komise rozhodla řešit návrhem na fakultativní společnou evropskou úpravu, jež pomůže tyto překážky odstranit, zajistí větší výběr i ochranu spotřebitele. Obchodování má pomoci jednotný soubor pravidel v případě smluv uzavíraných přes hranice mezi státy zemí Evropské unie. Návrh Komise by měl podpořit trh i hospodářský růst unie. Jedná se o snazší a levnější způsob, jak mohou podniky rozšířit své podnikání na nové trhy v Evropě. Jedná se o přístup založený na svobodné volbě, subsidiaritě a hospodářské soutěži (Evropská komise v zájmu posílení obchodu a většího výběru pro spotřebitele navrhuje fakultativní společnou evropskou právní úpravu prodeje, 2011).

Návrh dává obchodníkům na výběr při prodeji jejich výrobků občanům v jiném členském státě na základě jednotného souboru pravidel pro každý členský stát. Tudiž si účastníci přeshraničního obchodního styku kdekoli v Evropské unii mohou vybrat na základě konkrétní dohody a aplikovat společné evropské obchodní právo.

Tento zákon otevírá nové trhy pro podniky, což znamená pro spotřebitele více produktů a další výhody jako obchodování s mnoha členskými státy za zlomek aktuální ceny, jednodušší právní prostředí pro přeshraniční obchod, prospěch zákazníků z více možností za nižší ceny, lepší ochrana pro zákazníky a větší jistotu ve svých právech při nákupu zboží v jiném členském státě (Common European Sales Law, 2014).

Hlavní výhody pro podniky:

1. jediný společný režim smluvního práva stejný ve všech členských státech – obchodníci se nemusí potýkat s různými právními úpravami,
2. snížení nákladů na transakce – nevznikají náklady na nájem právníků a řešení v rámci odlišných systémů smluvního práva,

3. proniknutí na nové trhy – umožní malým a středním podnikům proniknutí na nové trhy.

Hlavní výhody pro spotřebitele:

1. stejná úroveň ochrany spotřebitele ve všech členských státech – společná právní ochrana, určitá známka kvality,
2. větší výběr výrobků za nižší ceny – možnost pro spotřebitele, kteří hledají výhodnější nabídky například díky internetu,
3. větší jistota v právech spotřebitele – nejistota v přeshraničních nákupech odrazuje spotřebitele od nákupů z jiných zemí Evropské unie,
4. vyšší transparentnost a důvěra spotřebitelů – spotřebitelé jsou jasně informováni, musí vždy vyjádřit souhlas s použitím smlouvy založené na společné evropské právní úpravě, o svých právech jsou informováni jasně ve svém jazyce.

Použití společné evropské právní úpravy předpokládá dobrovolný souhlas obou stran. Členské státy Evropské unie se mohou rozhodnout, zda společnou právní úpravu využijí i při domácích transakcích. Aplikuje se na smlouvy o prodeji zboží, co se týká obchodu v Evropské unii, jde také od digitální obsah, jako je hudba, film, software či aplikace pro chytré telefony. Úmluva se může využít jak v transakci mezi podnikem a spotřebitelem, tak v transakci mezi podniky. Společná evropská právní úprava prodeje může být použita i v případě, pokud je jen jedna strana z členského státu Evropské unie (Evropská komise v zájmu posílení obchodu a většího výběru pro spotřebitele navrhuje fakultativní společnou evropskou právní úpravu prodeje, 2011).

### **2.2.1. Problémy rozdílného smluvního práva pro podnikatele**

Dle průzkumu z roku 2007 pouze 9,3 % podniků provozujících obchodní činnost využilo možnost prodeje svého zboží v přeshraničním obchodu v rámci Evropské unie. Velkým důvodem, proč ostatní podniky ještě neučinily tento krok, jsou finanční náklady s tím spojené. Výdaje spojené s přizpůsobením všem vnitrostátním úpravám, přeložením a najmutím právníků vychází v průměru na 10 000 Eur pro každý další exportní trh. Přizpůsobení stránek pro tento trh pak vyjde na 3 000 Eur.

Malé a střední podniky tvoří většinu společností (až 99 %) v Evropské unii, nedisponují právním oddělením a danými odbornými znalostmi z oblasti smluvního práva, bojují s neúměrně vysokými náklady.

Nejčastěji podnikatele v transakcích se spotřebiteli odrazuje zjišťování informací o cizím smluvním právu, dodržování různých pravidel na ochranu spotřebitele, dále také získávání právního poradenství k cizímu smluvnímu právu a také řešení přeshraničních sporů ze smluv.

Jedná se o 49 % společností, které mají zájem prodávat mimo své vnitrostátní trhy, ale brání jim v tom překážky související se smluvním právem.

Překážky v transakcích mezi podnikateli nejčastěji představuje zjišťování informací o cizím smluvním právu, řešení přeshraničních sporů vyplývající ze smluv, získání právního poradenství a problém v dohodě mezi podnikateli na tom, jaké smluvní právo použít pro danou transakci (Fakultativní společná evropská právní úprava prodeje: časté otázky, 2011).

Na trhu je každý rok ztraceno 26 miliard Eur, jelikož obchodníci neprodávají tolik, kolik by chtěli. Návrh otevírá novou cestu pro e-komerci a také pomáhá využít plného potenciálu vnitřního trhu (A common sales law for Europe, 2015). Společná evropská právní úprava prodeje by měla generovat růst pomocí zvýšení vývozu, tento růst se odhaduje přibližně na pět miliard ročně.

### **2.2.2. Definice pojmu „spotřebitel“**

Při vzniku smluv, které se týkají ochrany spotřebitele a společné smluvního práva nejsou definovány pojmy. Tento nedostatek doplňuje definování legislativou Evropské unie a také upřesnění judikaturou Soudního dvora. Klíčové je pak vymezení pojmu „spotřebitel“ a také jeho schopností a znalostí, od kterých se odvíjí míra jejich znalosti.

Většina směrnic definuje spotřebitele jako *„fyzickou osobu, která v případech upravených směrnicí jedná za účelem, který nelze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání“*.

Soudní dvůr pak definici spotřebitele ještě upřesnil, spotřebitel musí být skutečně stranou hlavního, určujícího vztahu s obchodníkem. Pod ochranu tedy nespadá společnost, jež nakoupila pro mimopracovní potřebu svých zaměstnanců, ručitel (nepodnikatel) ručící za osobu podnikatele. Je také důležitý účel nákupu.

Potřeba ochrany spotřebitele je odůvodněna nevyváženým charakterem vztahu – spotřebitel jest slabší stranou vztahu. Vychází se však z toho, že spotřebitel přiměřeně informován, je obezřetný a svědomitý. V případě opačném nelze takového spotřebitele chránit, jelikož by musel být chráněn sám před sebou (TOMÁŠEK, TÝČ, 2013).

### **2.2.3. Základní principy spotřebitelského práva**

Základními principy, které většinou obsahuje spotřebitelské právo evropských zemí, jsou zejména tyto:

1. údělem spotřebitelského práva je vyrovnaní nerovnováhy vztahu obchodníka, se zvýšenými povinnostmi a odpovědností, a spotřebitele se zvýšenou ochranou a rozsahem práv,
2. tento vztah nezahrnuje jen uzavření a plnění smlouvy, ale i veškeré aktivity, které vedou k uzavření smlouvy, jedná se tedy i o regulaci marketingových aktivit, reklamních sdělení, poskytování informací nebo označování zboží,
3. spotřebitel se nemůže vzdát svých práv,
4. v případě pochybností o informacích spotřebiteli, se tyto informace vykládají vždy co nejkladněji pro spotřebitele,
5. zřejmá nerovnováha práv a povinností je nezákonná,
6. zákaz diskriminace,
7. na trh mohou jen výrobky bezpečné a řádně označeny – srozumitelně a v jazyce země, kde se produkt prodává,
8. odstoupení od smlouvy do určité doby není sankcionováno,
9. po určitou dobu má prodejce jistou odpovědnost za vady zboží,
10. odpovědnost za škodu na majetku a zdraví spotřebitele způsobenou výrobkem,
11. místně příslušným soudem je vždy soud státu, v jehož obvodu spotřebitel pobývá,
12. sankce za nesplnění povinností obchodníka stanoví stát, z něhož pochází spotřebitel, s tím, že sankce nesmí být nepřiměřené nebo neúměrně vyšší než by dostal tuzemský obchodník,
13. oprávněné subjekty se mohou domáhat kolektivní ochrany spotřebitele,
14. princip dobré víry, dobrých mravů a poctivého obchodního styku (TOMÁŠEK, TÝČ, 2013).



## 2.2.4. Přínosy pro spotřebitele

Při využití nového společného práva pro Evropu by se měla zvýšit úroveň ochrany spotřebitele, mělo by dojít k vybudování větší důvěry spotřebitelů. Díky tomu, že se posílí již existující právo na úrovni Evropské unie i na národní úrovni. V případě vady výrobku se pak spotřebitel může od počátku rozhodovat, zda chce zboží nahradit, opravit, snížit cenu nebo ji vrátit. Pokud bude obchodník nabízet výrobky na základě společné evropské právní úpravy, bude muset poskytnout spotřebitelům konkrétní informace o jejich právech a důsledcích využívání volitelných podmínek. Studie dokazuje, že díky této informaci spotřebitelé lépe rozumějí svým právům než ti bez této informace (Completing the Single Market: adopting the Regulation on a Common European Sales law, 2015).

## 2.3. Návrh a jeho cíl

Tento návrh byl předložen poprvé v roce 2011 jako Nařízení Evropského parlamentu a rady o společné evropské právní úpravě prodeje. Cílem návrhu je vytvoření vnitřního trhu a zlepšení jeho fungování. Toho lze dosáhnout i díky tomu, že spotřebitelé a podnikatelé dostanou jednotný soubor pravidel smluvního práva obsahující též pravidla na ochranu spotřebitele.

Tento návrh vychází z článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (Návrh Nařízení Evropského parlamentu a rady o společné evropské právní úpravě prodeje, 2011). Dle tohoto článku musí návrhy Evropský parlament a Rada za účelem ustanovení právních a správních předpisem členských států schvalovat řádným legislativním postupem, vše konzultuje s Hospodářským a sociálním výborem. Dle odstavce 3 se tento návrh, jelikož se týká zdraví, bezpečnosti a ochrany spotřeby, musí vycházet z vysoké ochrany spotřebitele (Smlouva o fungování Evropské unie, 2012). Dle článku 5 Smlouvy o Evropské unii zde zasahuje též zásada subsidiarity a zásada proporcionality. Zásada subsidiarity znamená jednání Unie v oblastech, jež nespádají její výlučné pravomoci. Jedná se o oblasti, ve kterých nelze dosáhnout cílů efektivně členskými státy na úrovni ústřední, regionální nebo místní. V tom případě jsou přijata opatření na úrovni Unie. Naproti tomu zásada proporcionality ukládá Unii rámec, v němž může působit. Tyto pravomoci určené k dosažení cílů nesmí Unie překročit (Smlouva o Evropské unii, 2012). Jestliže společné obchodní právo má odstranit bariéry v obchodě mezi jednotli-

vými subjekty v zemích Evropské unie, vede to k zefektivnění práce v rámci Evropské unie a také úpravu, jež vede k dosažení cíle stanoveného ve Smlouvách. Naopak, jednali se o zásadu proporcionalit – tento návrh neovlivňuje smluvní právo pro vnitrostátní obchodní styk. Jedná se také o návrh, který má zcela dobrovolnou povahu. Díky tomu nezasahuje do působnosti jednotlivých států.

### **2.3.1. Schvalování návrhu**

Návrh byl řešen řádným legislativním postupem. Dne 11. října 2011 návrh přijala Komise. Následným adresátem formálního aktu byla Rada Evropské unie a Evropský parlament. Pro povinné konzultace byl vybrán Evropský hospodářský a sociální výbor, pro nepovinné konzultace Výbor regionů.

Po přijetí Komise, byl návrh předán Radě a Parlamentu. Dne 28. října 2011 proběhla diskuse v rámci Rady či jejích přípravných orgánů. Následovala další debata v rámci rady dne 14. prosince 2011. Bylo doporučeno vyřešit alespoň některé z obsahových otázek a také posoudit ekonomický dopad návrhu (3135th Council meeting, 2011).

Dne 29. března 2012 bylo vydáno stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru. Výbor uvítal záměr Komise podpořit přeshraniční nákupy spotřebitelů i výhody vnitřního trhu. Avšak měl jisté připomínky k nařízení, jejichž cílem by mělo být usnadnění provádění transakcí v rámci Evropské unie, využít potenciál jednotného trhu, poskytnout přidanou hodnotu z hlediska nákladů a výhod, jež plynou hospodářským subjektům a spotřebitelům. Dle také zlepšení právní úpravy, aby byla jednodušší, srozumitelnější a uživatelsky přívětivější, cílem by mělo být snížení nákladů, zabezpečení právní jistoty, zaručení malým a středním podnikům i spotřebitelům praktický užitek (Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje, 2012).

Dne 8. června 2012 se o návrhu opět jednalo v Radě, proběhla určitá jednání, o tom, jak dále postupovat při jednání. Řešila otázky ohledně právního základu a oblasti působnosti návrhu. Dále je také nutné přispět k odstranění stávajících překážek na vnitřním trhu (3172nd Council meeting, 2012).

Dne 26. února 2014 bylo učiněno stanovisko v Evropském parlamentu v prvním čtení. Návrh byl schválen se změnami (Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. února 2014 o návrhu Evropského parlamentu a Rady o společné právní úpravě prodeje, 2014).

Dne 20. května 2014 bylo poskytnuto vyjádření Komise ke změnám provedených v Evropském parlamentu v prvním čtení. Byla učiněna částečná dohoda mezi těmito stranami (Procedure 2011/0284/COD: Proposal for regulation of the European Parliament and of the Council on a Common European Sales Law, 2014).

Rok 2015 předznamenal nástup nové Komise. Dne 16. prosince 2014 Evropská komise představila svůj pracovní program pro rok 2015 Evropskému parlamentu. Jedním z hlavních témat bylo stažení iniciativy Společné evropské právní úpravy prodeje. Avšak nakonec nebyla úplně stažena.

Vznikl nápad na upravení iniciativy pro podporu malých a středních podniků, jež se snaží obchodovat online po celé Evropě. To vedlo k zamyšlení se nad tím, že je třeba se soustředit převážně na toto rozrůstající se odvětví. Místopředseda Frans Timmermans zdůraznil, že jednou z priorit pro rok 2015 je představení ambiciózního balíčku k návrhu jednotného trhu zaměřené e-commerce a obchodování přes internet. Tento balíček by měl být zaměřena zejména na autorská práva, zjednodušení pravidel pro spotřebitele a on-line nákupy. Původní směrnice byla stažena a v roce 2015 započala práce na novém návrhu.

Otázkou je, jak by měl návrh vypadat. Některá fakta týkající se předpisu by měla být přehodnocena. Jedná se například o to, že návrh pro on-line nákupy by měl být srozumitelnější pro spotřebitele. Změnu vyžaduje též jméno návrhu – „Společná evropská právní úprava prodeje“. Tento název by mohl spotřebitelům evokovat, že jde o soubor zákonů, jež by měly nebo mohly nahradit vnitrostátní předpisy jednotlivých zemí. Jde především o názor oponentů této iniciativy Evropské unie. Nový název by pak měl reflektovat plnou podstatu návrhu zákona – to, že nenahradí stávající nástroje, ale občan získá nový nepovinný nástroj, jenž mu má pomoci při uplatnění jeho práv (Proposal for a Common European Sales Law withdrawn, 2015).

Evropská komise poté zveřejnila další informace o komplexní úpravě strategie týkající se jednotného trhu. Pro usnadnění e-commerce předložila Evropská komise jasná smluvní pravidla pro prodej fyzického zboží, ale i digitálního obsahu. Chce tak vyplnit stávající legislativní mezery na úrovni Evropské unie.

Vytvoří se nové podmínky pro podniky, kterým umožní využívat jednotného digitálního trhu a tím prodávat bez ohledu na hranice. Chtějí též zvýšit důvěru spotřebitelů v online nákupy. Spotřebitel tím dostane nástroj, který podpoří jeho práva a jehož se

bude moci efektivněji domáhat. Evropané tak budou moci nakupovat v jiných zemích Evropské unie stejně snadno jako ve svých domovských zemích. Díky tomu budou moci dosáhnout původního cíle Společné evropské právní úpravy prodeje – získat nejlepší produkty za nejlepší cenu. Další důležitou součástí je také modernizace pravidel Evropské unie o autorských právech (Rebirth of EU contract law proposal, 2015).

Od 12. června 2015 do 3. září 2015 se konala veřejná konzultace týkající se smluvních pravidel pro nakupování digitálního obsahu a hmotných aktiv na internetu. Cílovou skupinou pro tuto konzultaci byli občané a organizace.

Podíl nákupu produktů na internetu výrazně vzrostl, v letech 2007 až 2014 šlo o nárůst z 30 % na 50 %. V roce 2013 pak na internetu nakupovalo zboží a služby 38 % podniků z 28 členských států Evropské unie. Ani tak ale elektronický obchod nedosahuje svého plného potenciálu. U spotřebitelů, kteří využívali internet k soukromým účelům, docházelo v roce 2014 pouze v 18 % k nákupu zboží či služby z jiné země v Evropské unie. Na domácím trhu však nakoupilo v tomto roce 55 % z nich. Při srovnání maloobchodníků, kteří prodávali spotřebitelům pomocí internetu, se jedná o 37 % z nich, jež využili tohoto prodeje na domácím trhu. Avšak pouze 12 % maloobchodníků použili tuto možnost prodeje v jiných zemích Evropské unie.

Dne 6. května 2015 unijní strategie pro jednotný digitální trh stanovila komplexní přístup, jenž se zaměřil na nejdůležitější překážky týkající se přeshraničního elektronického obchodu. Jedním z hlavních problémů byla již výše zmíněná absence jednotných smluvních pravidel, která by v případě přeshraničního prodeje v rámci Evropské unie mohla uplatňovat.

Díky vydané konzultaci chtěla Evropská unie shromáždit názory zúčastněných stran. Ty se týkaly dalšího možného postupu, aby mohlo dojít k odstranění překážek ve smluvním právu. Nejedná se však například o úpravu autorských práv, ty budou předmětem samostatného šetření a stanovení opatření.

## **Dotazník**

Možnost zaslat svůj příspěvek měli občané, organizace i subjekty veřejného sektoru. Dotazník byl k dispozici ve všech jazycích Evropské unie, v nichž ho bylo možno zaslat. Organizace se měly zaregistrovat do rejstříku transparentnosti a poskytnout o sobě údaje veřejnosti. Zavázaly se také k dodržování příslušného kodexu chování. Přijaté příspěvky pak mají být zveřejněny na internetu, avšak pouze se souhlasem respon-

denta (Veřejná konzultace týkající se smluvních pravidel pro on-line nákupy digitálního obsahu a výrobků, 2015). Ten si může určit, zda jeho příspěvek bude zveřejněn pod uvedeným jménem, bude zveřejněn anonymně či nebude zveřejněn, avšak bude využíván v rámci Evropské komise. Respondent si zvolí, jak na tento dotazník odpovídá – jako spotřebitel, organizace zastupující zájmy spotřebitelů, společnost především prodávající produkty s digitálním obsahem, společnost prodávající online hmotné produkty, společnost především nakupující produkty s digitálním obsahem, společnost nakupující online hmotné produkty, organizace zastupující zájmy podnikatelů, členský stát Evropské unie nebo EHP či orgán veřejné správy nebo jiná možnost. V závislosti na roli, jež respondent zvolil, se také odvíjí sada otázek, na které odpovídá.

První část se týká digitálního obsahu. Hovoří o tom, že trh produktů s digitálním obsahem stále roste. Co však chybí, jsou opravné prostředky pro případ, že v souvislosti s produkty s digitálním obsahem vyvstane problém. Uživatelé také nemohou ovlivnit obsah smluv, nesjednávají se individuálně a fungují na principu „ber nebo nech být“. Mohou také omezovat právo uživatele v případě, že produkt nefunguje správně. Dochází též k vyloučení práva uživatele na náhradu škody způsobené produkty s digitálním obsahem nebo omezení tohoto práva na kredit, který uživatel musí opět uplatnit na danou řadu produktů. Smlouvy o poskytnutí produktů s digitálním obsahem také mohou mít napříč Evropskou unií rozdílnou povahu – může se jednat o smlouvy o poskytnutí služby, nájemní smlouvy nebo kupní smlouvy. Tato různá povaha pak nabízí rozdílné řešení v rámci opravných prostředků. To může způsobit u spotřebitele právní nejistotu, která se týká povinností podnikatelů či práva uživatele. Některé smluvní aspekty již jsou u produktů s digitálním obsahem online evropským právem upraveny. Jedná se zejména o směrnice stanovující, jaké informace mají být poskytnuty uživateli před uzavřením smlouvy, zakotvuje právo na odstoupení od smlouvy, omezuje nepřiměřené podmínky ve smlouvách. Směrnice však neupravují všechny právní aspekty.

Dotazník se v této části zaměřuje na to, zda uživatelé s těmito souvislostmi souhlasí. Zamyšlení, zda by uživatelům měla být poskytnuta vyšší úroveň ochrany. Následuje také otázka na obtíže či dodatečné náklady spojené s neexistencí jednotných pravidel smluvního práva. Otázkou je též, zda připravované vnitrostátní úpravy produktů s digitálním obsahem budou mít vliv na podnikatelské aktivity. Evropská unie se domnívá, že v této oblasti je důležité podniknout kroky ke společné státní úpravě. Je otázka, zda si toto myslí i ostatní a názor na navrženou strategii. Otázky se také týkají dosa-

hu iniciativy – zda tyto kroky podniknout jen mezi podnikatelem a spotřebitelem či i mezi podnikateli navzájem, jaké by měli být konkrétní aspekty tohoto vztahu mezi podnikateli. Jsou zde uvedeny produkty s digitálním obsahem a respondent by měl určit, na který tento produkt by se měla iniciativa vztahovat. Otázkou je též, na jaké protiplnění by se měla iniciativa vztahovat, zda na věci, které se poskytují za peníze či na základě osobních údajů a údajů poskytnutých uživatelem, údajů shromážděných obchodníkem nebo vykonávání určité činnosti za účelem přístupu k digitálnímu obsahu.

Dalším významným bodem je i obsah iniciativy. Dotazník zjišťuje, jaké problematické oblasti ve smluvním právu ohledně digitálního obsahu by měla iniciativa upravovat, jedná se zejména o:

1. kvalitu produktu,
2. opravné prostředky a náhrada škody,
3. způsob uplatnění opravných prostředků,
4. výpověď dlouhodobých smluv,
5. způsob změny smlouvy obchodníkem.

Respondent může navrhnout i jiné řešení. Další otázky se již týkají rozšíření těchto témat - například určení kvality výrobku, způsob reklamace vady a povinností prokázat skutečnost, možnosti opravných prostředků, dále také opravné prostředky, v případě, kdy digitální obsah byl poskytnut za jiné než peněžní plnění, jaká by měla být časová lhůta pro uplatnění, od kdy má tato lhůta plynout, je-li poskytnuto právo na náhradu škody, za jakých okolností má být přiznána nebo je-li přípustné odškodnění zákazníka kreditem na odběr budoucích služeb. Dotazník se zabývá také dalšími právy jako právem vypovědět dlouhodobou smlouvu a podmínek, za jakých toto provést, zda by měl uživatel mít možnost po vypovězení smlouvy získat zpět obsah, který vytvořil a jež je u obchodníka uložen pro účel převedení k jinému obchodníkovi a za jakých podmínek, zda má obchodník právo zamezit dalšímu využívání digitálního obsahu po vypovězení smlouvy, možnost úpravy vlastních produktů s digitálním obsahem pro obchodníka, pokud to má vliv na kvalitu nebo podmínky využívání, za jakých podmínek a také jaké informace by mělo obsahovat oznámení o změně smlouvy.

Ve druhé části se dotazník zabývá prodejem hmotných produktů online. V roce 2014 dosáhl podíl nákupů online 50 %, toto odvětví se stále rozrůstá. S průměrným růstem 22 % v roce 2014 překonalo odvětví maloobchodu hodnotu prodeje. Evropská ko-

mise chce tento potenciál podporovat a odstranit překážky. Díky cílení na jiné než domácí trhy dochází k vytváření tlaku na cenu. Od tohoto obchodu mohou obchodníky odrazovat výše zmíněné rozdíly ve smluvním právu. Co se týká právního rámce, některé věci již byly harmonizovány, jedná se například o informace poskytnuté před uzavřením smlouvy, odstoupení od smlouvy, pokud si spotřebitel její uzavření rozmyslí, omezení nepřiměřených podmínek, také opravné prostředky. Tato harmonizace se vztahuje pouze na minimální normy. Jednotlivé členské státy si poté mohou stanovit přísnější pravidla a také si stanovit další podmínky.

Dotazník zjišťuje, zda respondent souhlasí s uvedenými souvislostmi a zda by měl mít uživatel při nakupování hmotných produktů online v celé Evropské unii stejná práva. Otázkou je, jestli jednotliví obchodníci působící online přizpůsobují smluvní dokumenty právnímu řádu státu, v němž chtějí prodávat a náklady s tím spojené. Ptá se též na to, co si myslí respondent o tomto vlivu – zda zde existuje určitá závislost. Důležité je, zda respondent myslí, že je třeba toto ošetřit na úrovni Evropské unie a zda souhlasí se závěrem Evropské unie. Jde také o přístup k předložení návrhu, který umožní obchodníkům řídit se právní úpravou v jejich státě a to stanovením harmonizovaného souboru klíčových práv, jež by byla zaručena právem Evropské unie a byla by použitelná při prodeji hmotných produktů online v tuzemsku i přeshraničně, dalším přístupem je také vytvoření vzorové smlouvy k dobrovolnému použití spotřebiteli a podnikateli při přeshraničním prodeji a jedná se o názor na tuto strategii, která byla vytvořena pro jednotný digitální trh.

Dále se dotazník ptá na obsah iniciativy, který se opět zabývá, kdy by měla být iniciativa použita – v transakci mezi podnikatelem a spotřebitelem nebo i mezi podnikateli navzájem. Řeší se, jaké aspekty transakcí uskutečňovaných mezi podnikateli by měly být řešeny. A také stejně jako u digitálního obsahu rozdíly, které způsobují rozdíly ve vnitrostátních právních úpravách problémy a jsou řešeny touto iniciativou, jako:

1. kvalita hmotných produktů,
2. opravné prostředky a náhrada škody,
3. způsob uplatnění opravných prostředků,
4. vrácení poskytovaného plnění,
5. nepřiměřené ustanovení ve smlouvách.

Respondent může navrhnout i řešení jiných problémů v rámci iniciativy. Ohledně kvality se jedná o kritéria pro stanovení kvality hmotných výrobků, jak dlouhá by měla být lhůta pro prokázání, že produkt neměl v okamžiku dodání žádné vady. U opravných prostředků je otázkou, které by měly být použity a zda by měl mít kupující možnost si zvolit. U lhůty pro uplatnění opravných prostředků se jedná o to, jak by měl mít kupující právo uplatnit nárok vyplývající bez časového omezení nebo jaká by měla být stanovena lhůta, jaká lhůta je přiměřená a zda by měly být pro prodej hmotných produktů stanoveny kratší lhůty. Ptá se též na to, za jakých okolností by mělo být přiznáno právo na náhradu škody a také řeší oznámení zjištění vady či lhůtu, ve které by toto oznámení mělo být učiněno. Také se jedná o to, jaké záruky za jakost by měly být použity – opravení nebo vyměnění produktu, poskytnutí servisu nad rámec povinností; a zda je možné se od těchto požadavků smluvně odchýlit. Dotazník také zjišťuje, zda by měl existovat seznam smluvních podmínek, jež můžeme považovat za nepřiměřené a které by to měly být, měl by být použit i ve smlouvách, které nebyly sjednány individuálně a jaký by měl být požadavek na zálohovou platbu, které je v online prostředí běžně požadován.

Dokument obsahuje i přílohu, kde jsou otázky týkající se požadavků vztahujících se na produkty – jako jsou například požadavky na označování. Tyto požadavky však nejsou součástí návrhu Evropské komise ve strategii pro jednotný digitální trh. Příloha byla připojena s ohledem na to, že problematika pravidel týkajících se produktů (např. označování) je také zmíněna ve strategii a má souvislost s přeshraničními aspekty elektronického obchodování. Otázky se týkají například toho, zda by mělo být možné prostřednictvím právní úpravy týkající se produktů přimět obchodníky, aby uzpůsobili své produkty nebo informace, pokud chtějí nabízet své legálně své produkty v některém členském státě spotřebitelům v jiném členském státě. Dále také, kterých produktů by se to mělo týkat a proč. Pro obchodníky jsou zde otázky na to, zda mají k dispozici informace o všech vnitrostátních právních předpisech týkajících se produktů v členském státě, do kterého prodávají, nebo je potenciálním trhem pro jejich produkty. Pokud takové informace mají, ptá se dotazník na náklady s tím spojené a způsob zajištění souladu s těmito podmínkami. Co se týká spotřebitelů, dotazník se ptá, zda uvažovali o nákupu produktů z jiného členského státu, pokud by byli plně informováni, jedná se zejména o tyto výrobky:

1. označené v souladu s pravidly jiného členského státu Evropské unie,



2. zabalený v souladu s pravidly jiného členského státu Evropské unie,
3. vyrobený v souladu se specifikací produktu podle jiného členského státu Evropské unie.

Dotazník požaduje informaci, zda by byl produkt nakoupen v kamenném obchodě nebo online. Ptá se, zda je možné považovat pravidla týkající se produktů (např. na jejich označování) možnou překážkou v přeshraničním elektronickém obchodu. Dále je zde otázka na možný obsah iniciativy – případné kroky na úrovni Evropské unie, jež mají dopad na přeshraniční prodej hmotných produktů online v řešení obtíží spojených s rozdíly:

1. v produktových specifikacích na vnitrostátní úrovni,
2. ve vnitrostátních pravidlech týkajících se balení,
3. ve vnitrostátních pravidlech týkajících se označování.

Respondent může navrhnout ještě jiné záležitosti týkající se tohoto tématu (Dotazník týkající se smluvních pravidel pro nakupování digitálního obsahu a hmotných produktů na internetu, 2015).

Po dvanácti týdnech, po které probíhala konzultace, byly shromážděny názory zainteresovaných stran. Výsledkem je 189 odpovědí z celé Evropské unie. Většinu ze skupiny (52 %) tvořily podniky, 17 % členské státy a veřejné autority, 15 % asociace konzumentů. V menších procentech se zúčastnily další skupiny – akademici (3 %), právníci (4 %) a 9 % tvořily ostatní zúčastnění, jež nepatří ani do jedné z výše zmíněných skupin.

Odpovědi na dotazník jsou poté roztríděny dle toho, o jaké se jedná výrobky (digitální či hmotné) a podle zmíněných skupin. První část je věnována trhu s digitálním obsahem. Dle názoru první skupiny – konzumentských organizací; je potřeba jednat na úrovni Evropské unie. Podporují plnou harmonizaci za předpokladu, že bude zaručena vysoká úroveň ochrany spotřebitelům. Jsou pro širokou definici digitálního obsahu, aby předpis postihoval také další technologický vývoj. Mají za to, že digitální obsah je stále více poskytován oproti údajům o uživateli nebo jinému plnění. Obsah by měl být nejúplnější, včetně kritérií shody, opravných prostředků a jejich uplatnění. Podporují začleňování práva na náhradu škody, pokud byla na digitálním obsahu nebo na hardwaru spotřebitele. Právní záruční dobu prosazují na dobu dlouhou nebo neurčitou, je podporováno také zavedení přiměřené lhůty, která nesmí být kratší než dva roky. Tvrdí, že ob-

chodníci by měli prokázat, že vada neexistovala, jelikož pro spotřebitele je obtížné prokázat příčinu závady. Obchodníci by měli mít možnost změnit vlastnosti digitálního obsahu za podmínky, že se to předpokládá ve smlouvě a spotřebitel může ukončit smlouvu bez nákladů. Po ukončení smlouvy by se měl dodavatel zdržet zpracování osobních údajů spotřebitele. Spotřebitel by měl získat svá data v přiměřené lhůtě a bez obtíží v běžně používaném formátu.

Firmy a podnikatelé potvrzují, že je nutné opatření na úrovni Evropské unie. V zásadě podporují plnou a cílenou harmonizaci. Organizace zastřešující MSP (malé a střední podniky) souhlasí, že nová harmonizovaná legislativa může zvýšit ochranu spotřebitelů při nákupu digitálního obsahu. Naznačují, že iniciativa má zahrnout všechny aspekty smluvního vztahu. Maloobchodní sdružení se domnívá, že právní vakuum se týká opravných prostředků a záruky. Sdružení IT je rozpolcené ohledně možností – někteří preferují řešení na domácí úrovni, jiní plnou harmonizaci nebo žádnou akci. S výjimkou MSP, jež podporuje vztah i na úrovni B2B (business to business – vztah mezi obchodníky), preferují spíše poměr v míře B2C (business to consumer – vztah mezi obchodníkem a spotřebitelem). Požadují širokou definici pro digitální obsah a to zejména díky předpokládaným budoucím změnám a transformaci technologií. Zástupci firem působící ve vývoji digitálního obsahu se vyjádřily, že je třeba rozlišovat mezi kategoriemi digitálního obsahu. Někteří požádali, aby se návrh nezabýval určitými službami – například sdílením služeb, službami v oblasti zpracování dat či uživateli generovaný obsah. Názory na protiplnění jinými prostředky než penězi jsou rozdílné – část je proti takovému rozšíření a varují před překrytím s pravidly na ochranu osobních údajů, jiní toto zařazení upřednostňují. Rozdíl lze nalézt též v uplatnění opravných prostředků – někteří chtějí uvedení do stavu před odstoupením od smlouvy, jiní odstoupení od smlouvy a vrácení ceny, některé IT asociace uvádí, že návrh na náhradu škody by neměl být zahrnut do návrhu. Shoda nevládne také v rámci délky důkazního břemene, avšak jsou jednomyslně proti neurčité době důkazního břemene. Otázkou je také možnost změny digitálního obsahu s cílem udržet krok s vývojem technologií a trhu – spotřebitelé by měli být informováni o změně a právu odstoupit od smlouvy.

Členské státy většinou podporují harmonizaci pravidel Evropské unie pro prodej digitálního obsahu. Mnoho z nich preferuje celkovou harmonizaci. Dle nich by měla být podobná pravidla bez ohledu na to, zda se jedná o digitální obsah nebo hmotná aktiva. Jiné státy pak dávají přednost lepší aplikaci a posouzení stávajících pravidel.

S výjimkou jednoho státu pak všichni preferují zahrnutí jen kontaktů na bázi B2C. Naprostá většina je pro širokou definici díky neustálému vývoji. Nepodporují zahrnutí jiných plnění než peněz. Některé členské státy jsou pro to, aby důkazní břemeno měl obchodník, řada z nich je pro nechání důkazního břemena na spotřebiteli. Do návrhu by měly být zahrnuty opravné prostředky jako oprava a výměna, snížení ceny nebo odstoupení od smlouvy. Co se týká lhůty, některé státy jsou pro jednotnou lhůtu, jiné pro dvě lhůty – jednu právní záruční dobu a druhou promlčecí. Členské státy pohlížejí na škody tak, že řada je pro náhradu škody, jiné ponechávají tuto otázku na členském státu a jiné jsou pro otevřenou diskusi. Řada je také přesvědčená, že spotřebitel by měl být schopen ukončit dlouhodobý vztah a získat svá data, dva ze států také uvedly, že uživatel by měl být schopen získat pouze vygenerovaný obsah. Členské státy se shodly na možnosti pro obchodníka změnit digitální obsah za předpokladu, že změna nebude škodlivá pro uživatele, avšak odpovědi jsou různorodé, pokud jde o rozhodování, na jakém základě by měla být udělena tato možnost.

Polovina právnických povolání (advokáti, notáři) souhlasí s harmonizovanými pravidly, zatímco jiní míní, že úprava je dostatečná nebo by mohly být alternativou dobrovolné vzorové smlouvy. Polovina naznačuje, že nová pravidla vztahující se také na MSP mohou znamenat nižší ochranu spotřebitelů. Velká většina se domnívá, že by rozsah měl zasáhnout jak peněžní transakce, ale i transakce vůči jinému protiplnění. Uživatelů by měl být poskytnut velký výběr nápravných opatření a to i pro nepeněžní protiplnění. Záruční doba by dle většiny měla být stanovena na dva roky, dle jednoho respondenta až tři roky. Nemají námitky na „rozumné“ úpravy smlouvy ze strany obchodníka a přijetí opatření obchodníkem, aby nedošlo k využití digitálního obsahu spotřebitelem.

Druhá část se věnuje obchodům s hmotnými výrobky. Konzumentské asociace obecně uznávají, že harmonizace může zlepšit přeshraniční elektronický obchod, jelikož má potenciál zvýšit srozumitelnost pro spotřebitele i pro obchodníky. Hlavní zastřešující konzumentské organizace podpořily harmonizaci, pokud je vysoká úroveň ochrany spotřebitele a stávající ochrana v jednotlivých státech není snížena. Zabývají se též otázkou odlišných pravidel pro online a offline transakce, čemuž předchází vysoká úroveň ochrany pro online nákupy. Asociace nepodporují začlenění smluv B2B. Většina pak podporuje volný výběr nápravných opatření, obhájí dobu delší než šest měsíců – především se jedná o lhůtu dva roky. Prakticky jsou všechny z nich ve prospěch delší záruční doby, mnozí navrhuje až šest let a to u zboží dlouhodobé spotřeby.

Firmy a podnikatelé jsou obecně ve prospěch úpravy na výši Unie, většina je pro harmonizaci na úrovni B2C, jiní preferují úplnou harmonizaci a odstranění všech rozdílů, ostatní pak mají pochybnosti – nechtějí přijmout žádnou akci, případně pouze změnit nařízení Řím I. Někteří se chtějí vyhnout odvětvovému přístupu. Hlavně některé organizace zastřešující MSP naznačují řešení na úrovni domácích států a nařízení Řím I., jež by mohlo podpořit přeshraniční elektronický obchod. Nicméně harmonizaci nevylučují a budou ji podporovat, pokud nebudou problémy s roztržštěním systému. Z opravných prostředků preferují zejména opravu, ale také snížení ceny nebo vrácení peněz. Jsou pro zachování šesti měsíců pro využití důkazního břemene. Většina podporuje dvouleté období právní záruky, jež je v praxi užívána v mnoha členských státech. Obecně platí, že většina není pro zahrnutí pravidel na náhradu škody. U nepřiměřených podmínek jsou však názory rozděleny. Jedni vítají plně harmonizovaná pravidla, druzí malou harmonizaci nebo harmonizaci na úrovni státu. Jedno z hlavních obchodních sdružení obhajuje plně harmonizovaný „blacklist“ a „greylist“ nepřiměřených podmínek.

Některé z členských států podporují harmonizovaná pravidla Evropské unie, ale jsou opatrní kvůli jejich politické proveditelnosti a diferencí mezi online a offline prodejními pravidly. Jiné členské státy chtějí lepší provedení, prosazování a hodnocení stávajících předpisů více než produkování nové legislativy. Řada je silně proti formě aplikace obchodního práva a znovuotevření Římu I. A část podporuje také otevření domácí volby a dobrovolné vzorové smlouvy za předpokladu, že obsah bude dohodnut zúčastněnými stranami. Všichni jsou otevření možnosti pro kontrakty na úrovni B2C, většina také pro kontrakty B2B. Tři z členských států podporují důkazní břemeno v rámci dvou měsíců, zatímco jiní chtějí prodloužit dobu obrácení se na obchodníka na dva roky. Jeden členský stát tvrdí, že důkazní břemeno by mělo být na obchodníkovi s vyloučením malých a středních podniků. V rámci opravných prostředků některé státy podporují ustanovení hierarchie opravných prostředků, většina souhlasí se zahrnutím všech oblastí smluvního práva, skupina států nepodporuje začlenění práva na náhradu škody. Jiné státy nesouhlasí, aby byly zahrnuty obchodní záruky v návrhu, pět států je ve prospěch začlenění. Ohledně lhůt většina členských států prosazuje stávající pravidla, jiní věří, že omezení doby jsou záležitostí vnitrostátního práva. Většina není pro zahrnutí nepřiměřených smluvních podmínek v návrhu. Tři státy jsou pro zařazení za předpokladu, že seznam není moc podrobný a neohrožuje vnitrostátní právní předpisy.

Co se týká právnických organizací, dvě z nich podporují vzorové smlouvy vztahující se k digitálnímu obsahu a hmotným statkům a jedna je pro doplnění stávajícího minimálního harmonizačního režimu. Polovina klade důraz na B2C transakce, druhá se domnívá, že by se standardizace měla věnovat jak úrovni B2C, tak B2B. Jeden z respondentů také odkazuje na Úmluvu OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (Convention on contracts for international sale of goods (CISG)), která platí v řadě států. Polovina respondentů je ve prospěch velkého rozsahu pravidel, jež mají být harmonizovány, většina je spokojena se stávajícími kritérii shody stanovené ve směrnici o prodeji a zárukách. Většina schvaluje období šesti měsíců k obrácení se s důkazním břemenem. Většina je pro svobodnou volbu spotřebitelů v rámci opravných prostředků, někteří dávají přednost hierarchii či dávají důraz na dohodu mezi stranami. Většina podporuje dvě lhůty a to pro oznámení vad a pro uplatnění prostředků. Polovina respondentů je pro stanovení „blacklistů“ a „greylistů“ nepřiměřených podmínek na základě stávající směrnice (Summary of results, 2016).

Dle Komise 315 milionů Evropanů užívá internet každý den, přičemž jednotný digitální trh může díky růstu vytvořit 415 miliard Euro. To může znamenat stovky tisíc nových pracovních míst a společnost založenou na sdílení znalostí. Ale znamená to též odstranění překážek, aby bylo možno využít tento potenciál. Dnes je digitální trh tvořen v rámci národního online obchodu (42 %), pokud se jedná o online služby v USA, je to 54 % a v rámci online služeb přes hranice Evropské unie jde jen o 4 %. Řešení se nachází ve třech prioritních oblastech:

1. lepší přístup pro spotřebitele a podniky k digitálnímu zboží a službám v Evropě,
2. utváření správného prostředí pro digitální sítě a služby,
3. vytvoření evropské digitální ekonomiky a společnosti s růstovým potenciálem.

V rámci první prioritní oblasti jde především o využití potenciálu e-komerce. V rámci online nákupů 15 % spotřebitelů nakoupilo v roce 2014 z jiných zemí Evropské unie, zatímco 44 % tak učinili v tuzemsku. Spotřebitelé by mohli ušetřit každý rok 11,7 miliard Euro, když by si mohli vybrat z celé řady zboží a služeb v Evropské unii při nakupování online. Pouze 7 % malých a středních podniků prodávají přes hranice v Evropské unii. Malé podniky, které obchodují online, v jiné zemi Evropské unie vydají kolem 9 tisíc Eur, aby se mohly adaptovat na vnitrostátní předpisy dané země. Pokud by

byla použita stejná pravidla pro e-komerci ve všech členských státech, 57 % společností by mohlo spustit nebo zvýšit online prodej do jiných zemí Evropské unie. Při nákupu online má 90 % obchodníků levnější náklady, 62 % má považuje za problém také vysoké náklady na doručení. Malé podniky také čelí vysokým nákladům spojených s dodržováním předpisů o DPH.

Další bod se také věnuje pravidlu ochrany osobních údajů, kdy 72 % uživatelů v Evropě se stále obává, že jsou online žádáni o příliš mnoho osobních údajů. 59 % Evropanů pak má přístup k 4G. Evropa má velkou časovou prodlevu v zavedení této nejnovější technologie díky nedostupnosti vhodného spektra. Reforma tohoto spektra může znamenat snížení cen mobilních služeb a zvýšit produktivitu v průběhu času.

Třetí část se orientuje na big data a uložení v cloudu. V roce 2013 bylo 20 % uložených v cloudu, v roce 2020 by se mělo jednat o 40 %. Použitím big data sto nejlepšími výrobci by mohlo vést k úspoře 425 miliard Eur. Do roku 2020 by také využití big data mohlo zvýšit hospodářský růst v Evropské unii o dalších 1,9 % a to se rovná zvýšení HDP o 206 miliard Eur (Why we need a Digital Single Market, 2015).

## **2.4. Nařízení Řím I.**

Nařízení se vztahuje na smluvní závazkové vztahy dle občanského a obchodního práva a to v případě, kdy dojde ke kolizi smluvních řádů. Nevztahuje se zejména na věci týkající se daní, cla a správy. Smlouva mezi stranami se řídí právem, jež si zvolí. Volba musí být vyjádřena výslovně či vyplývat z ustanovení smlouvy nebo okolnosti. Zvolené právo může být využito pro celou smlouvu nebo pro její část.

Článek 6 nařízení Řím I. se zabývá též tématem spotřebitelských smluv. Na toto nařízení bylo již také upozorňováno výše. Dané skupiny na něj narážejí, jelikož také poskytuje řešení při rozhodování o použitém právu.

V nařízení je uvedeno, že pokud jde o smlouvu mezi fyzickou osobou, jež se netýká její profesionální či podnikatelské činnosti, s jinou osobou, která vykonává svou profesionální nebo podnikatelskou činnost, řídí se smlouva právem země, v níž má spotřebitel bydliště. A to v případě, že obchodník zde provozuje svou profesionální či podnikatelskou činnost nebo se tato činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této zaměřuje a smlouva spadá do rozsahu činnosti. Může též dojít k volbě příslušného práva pro smlouvu, tato volba musí být zřejmá. Nicméně spotřebitel v důsledku této dohody

nesmí být zbaven ochrany na úrovni právního řádu, který by byl vybrán v případě neexistence volby práva.

Předchozí se nevztahuje zejména na případy:

- kdy má dojít k poskytování služeb spotřebiteli v odlišné zemi od obvyklého bydliště,
- smluv týkajících se souborných služeb pro cesty,
- smlouvy týkající se věcného práva k nemovitosti nebo jejího nájmu,
- smluv týkajících se finančních nástrojů či práv a povinností spojených s emisí, veřejnou nabídkou, převzetím převoditelných cenných papírů a úpisu či vyplácením podílů v subjektech kolektivního investování, výjimkou jsou poskytování finančních služeb,
- smlouvy uzavírané v rámci mnohostranného systému, jež sdružuje nebo umožňuje sdružovat zájmy třetích osob na nákupu či prodeji finančních nástrojů (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), 2008).

## 2.5. Úmluva OSN o mezinárodní koupi zboží

Další úmluvou, která zasahuje koupi zboží v mezinárodním měřítku, je také Úmluva OSN o mezinárodní koupi zboží. Využívá se při úpravě smluv o koupi zboží mezi stranami, jež mají místa podnikání v různých státech. Tyto státy pak musí být smluvními státy, nebo se má podle ustanovení mezinárodního práva soukromého použít právního řádu některého smluvního státu. Smlouva se nepoužije na koupě, jejichž předmětem je:

- zboží kupované pro osobní potřebu, potřebu rodiny či domácnosti (výjimkou je pouze případ, kdy prodávající nevěděl, že bude k takovému účelu použito),
- nákup na dražbách,
- nákup při výkonu rozhodnutí nebo podle rozhodnutí soudu,
- cenné papíry nebo peníze,
- lodě, čluny, vznášedla nebo letadla,
- elektrická energie.

Smlouva upravuje uzavírání smlouvy o koupi, práva a povinnosti prodávajícího a kupujícího, jež vznikají z takové smlouvy. Nevyužije se v případě odpovědnosti prodávajícího za smrt nebo ublížení na zdraví způsobené zbožím kterékoli osobě.

Strany ve smlouvách jsou vázány dohodnutými zvyklostmi a zavedenou praxí. Smlouva o koupi nemusí být uzavřena písemně, nemusí obsahovat ani určité formální náležitosti, lze ji dokázat jakýmkoli prostředky včetně svědků.

Úmluva se věnuje ve své druhé části uzavírání smluv – je zde vymezena nabídka, její odvolatelnost, přijetí, odpovědi, lhůta a samotné uzavření smlouvy.

Část třetí se pak věnuje samotné koupi zboží. Udává, jaké povinnosti by měl mít prodávající zejména v těchto oblastech:

1. dodání zboží a předání dokladů,
2. zboží bez vad a nároky třetích osob,
3. práva kupujícího při porušení smlouvy prodávajícím.

Druhá kapitola se věnuje naopak povinnostem kupujícího a to v oblastech:

1. placení kupní ceny,
2. převzetí dodávky,
3. práva prodávajícího při porušení smlouvy kupujícím.

Čtvrtá kapitola se zabývá přechodem nebezpečí a pátá kapitola společnými ustanoveními, které se věnují:

1. ohrožení plnění smlouvy a smlouvy s dílčím plněním,
2. náhradě škody,
3. úrokům,
4. vyloučení odpovědnosti,
5. účinkům odstoupení od smlouvy,
6. zachování zboží (Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, 1991).



### 3. Metodika

Cílem této práce je analýza stávajících podmínek spotřebitelů v jednotlivých zemích. Jedná se zejména o zjištění aktuálních postupů v oblasti ochrany spotřebitele v jednotlivých státech Evropské unie. Zaměřuje se na celkové podmínky, které jednotlivé země nabízejí.

Jedná se obzvláště o zásadní věci, kdy spotřebitel musí řešit defekt na výrobku či případnou neshodu se smluvními podmínkami. Jak se v takovém případě postupuje, případně jaké jsou lhůty pro tento postup.

Je zanalyzován postup daný v každé členské zemi a také zemí, jež jsou členy Evropské unie nebo s ní bezprostředně souvisí.

Syntézou jsou sledovány podstatné souvislosti mezi ochranou spotřebitele v jednotlivých státech, což napomáhá k odhalení vnitřních souvislostí, fungování a vývoje.

V řešení je využita metoda komparace – stanovuje shodu a rozdíly jednotlivých jevů. Porovnává podmínky v jednotlivých zemích s podmínkami, jež by nabízela mezinárodní úprava ve své nové podobě. V případě, že by se nepoužila národní úprava jednoho ze států, ve kterém se nachází spotřebitel nebo prodejce, zda by byly podmínky pro spotřebitele opravdu výhodnější nebo naopak bude toto rozhodnutí pro spotřebitele nevýhodné. Tyto podmínky jsou komparovány s dosud zveřejněnými podmínkami pro návrh unijní strategie pro jednotný digitální trh.

Práce také analyzuje podnikatelské prostředí v jednotlivých zemích. Existuje eventuální možnost komerční záruky, která měla být dle původního návrhu zařazena, a možnosti ochrany ve vztahu B2B. Charakterizuje jednotlivé možnosti v poměru dvou podnikatelů, například co musí oba uvést či jakou mohou dát záruku.

## 4. Praktická část

V roce 1999 byla vydána směrnice Evropského parlamentu a Rady číslo 1999/44/ES o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží. Tato směrnice se dotkla problematiky ochrany spotřebitele (Směrnice Evropského parlamentu a rady o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží, 1999). V Chartě základních práv Evropské unie byla v článku 38 ustanovena vysoká úroveň ochrany spotřebitele, jež má být zaručena politikou Evropské unie (Charta základních práv Evropské unie, 2000). Tato ochrana měla být zaručena pomocí implementace výše zmíněné směrnice, kdy mělo dojít k harmonizaci ochrany individuálního spotřebitele. Cílem je sblížení právních a správních předpisů jednotlivých členských států týkajících se některých aspektů prodeje spotřebního zboží či záruk. Směrnice též vymezuje základní pojmy jako spotřebitel, spotřební zboží, prodávající, výrobce, záruka či náprava.

Směrnice stanovuje alespoň minimální požadavky pro jednotlivé státy v implementaci týkající se harmonizace. Jedná se zejména o to, že spotřebitel je povinen předat spotřebiteli zboží v souladu s kupní smlouvou. Pokud dojde k rozporu se smlouvou, v základu má kupující právo na bezplatné uvedení spotřebního zboží do stavu odpovídajícího smlouvě pomocí opravy nebo náhradním dodáním zboží. Pouze pokud vzniknou prodávajícímu náklady, které by neodpovídaly hodnotě, byly by v rozporu se smlouvou nebo znamenaly značné obtíže, považuje se zjednání nápravy za nepoměrné. Oprava a dodání se musí uskutečnit v přiměřené lhůtě a bez obtíží pro spotřebitele. Je potřeba vzít v úvahu druh zboží a účel, pro který spotřebitel zboží vyžadoval. Požadovat snížení kupní ceny nebo odstoupení od smlouvy lze v případech:

- nemá-li nárok na opravu ani na náhradní dodání zboží,
- nezjednal-li nápravu v přiměřené lhůtě,
- nezjednal-li nápravu bez značných obtíží pro spotřebitele.

Prodávající odpovídá za rozpor se smlouvou, který se projeví ve lhůtě dvou let po dodání zboží, promlčecí lhůta nesmí být kratší než dva roky. Spotřebitel je povinen oznámit uplatnění svých práv na zjednání nápravy při rozporu do dvou měsíců. Projeví-li se rozpor do doby šesti měsíců, má se za to, že nastal již při dodání. Důkazní břemeno má v této době obchodník. Smluvní podmínky nebo dohody sjednané prodávajícím, která jsou v rozporu se směrnicí, platností nebo jsou-li omezena práva spotřebitele, nejsou pro spotřebitele závazná.

Na základě této směrnice státy implementovaly určitou ochranu spotřebitele do vnitrostátního práva a nastavily určitou hranici pro minimální ochranu. Členské státy tak mohou pro zajištění vyšší úrovně ochrany ponechat v platnosti přísnější předpisy, které jsou v souladu se smlouvou (Směrnice Evropského parlamentu a rady o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží, 1999).

## **4.1. Ochrana spotřebitele a jednotlivé státy**

Dle výše uvedené právní úpravy je pro všechny státy zavedena definice neshody. Výrobek je vadný, pokud není v souladu s daným popisem nebo jej není možné používat pro běžné či zvláštní účely požadované spotřebitelem. Produkt je také vadný, pokud není v normální kvalitě či nefunguje tak, jak bylo očekáváno.

Státy se také shodují v odpovědnosti za uplatnění záruky, tu uplatňuje vždy prodejce.

### **4.1.1. Záruční doba**

To v čem se státy rozcházejí je například doba trvání právní záruky, minimální lhůta je stanovena na dva roky. Lhůtu v této délce uplatňuje většina zemí Evropské unie, jedná se o Rakousko, Belgii, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Českou republiku, Dánsko, Estonsko, Francii, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálii, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maltu, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko a Španělsko (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Delší reklamační lhůta se v Rakousku týká zejména právních nároků, pokud odhalí závady v nemovitostech. Příkladem může být například dům, kde byla odhalena chyba v ústředním topení či vestavěném krbu (Gewährleistung & Reklamation, 2016).

Ve Švédsku je tato doba tři roky, zároveň zde koexistuje delší právní záruka – jedná se o prodlouženou záruku na deset let pro vady na nemovitém majetku (Legal guarantee in Sweden, 2015). Totéž (prodloužená lhůta na vady na nemovitém majetku) platí i v Chorvatsku (Legal guarantee and commercial warranty – Croatia, 2016). V Maďarsku, v Řecku a v Portugalsku je tato lhůta pouze pět let (Legal guarantee and commercial warranty – Hungary, 2016) (Legal guarantee and commercial warranty – Greece, 2016) (Legal guarantee and commercial warranty – Portugal, 2016).

V Irsku je zákonná lhůta dokonce šest let. Ve Spojeném království existují dvě různé záruční lhůty, ty se dělí dle jednotlivých zemí. V Anglii, Walesu a Severním Irsku je šest let a pět let ve Skotsku.

V Nizozemí a ve Finsku je doba založena na očekávané životnosti položky (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Co se týká snížení odpovědnosti v Rakousku, může být lhůta zkrácena a to na dobu jednoho roku. Toto zkrácení však musí být přímo dojednáno mezi kupujícím a prodávajícím. Nestačí však poznámka v podmínkách nebo klasicky stanovená smlouva (Gewährleistung & Reklamation, 2016).

V Lucembursku lze poskytnout svým zákazníkům obchodní záruku, která je příznivější pro spotřebitele (vyšší než zákonná), musí být poskytnuta písemně nebo na trvalém nosiči v němčině či francouzštině (dle volby zákazníka), musí být jasně určen obsah, základní prvky pro realizaci jako doba trvání, území působnosti, adresa poskytujícího záruku, doba trvání zákonné záruky a skutečnost, že záruka o shodě a proti skrytým vadám je stále použitelná (Sale to consumers – guarantee of conformity, 2012).

V Itálii, v Rumunsku a na Maltě kupříkladu existuje také jiná lhůta, která koexistuje s klasickou zárukou, jedná se o záruku na skryté vady, kdy spotřebitel musí prokázat existenci takového defektu (Italy: Legal guarantee, 2016) (Romania: Legal guarantee, 2016) (Legal guarantee and commercial warranty – Malta, 2016). Ve Francii začíná záruka před skrytými vadami, která začíná zjištěním vady a trvá dva roky, avšak spotřebitel opět musí prokázat existenci takového defektu (Legal guarantee and commercial warranty – France, 2016).

V Lucembursku nemůže žádná klauzule omezit nebo vyloučit odpovědnost pro nedostatek shody, nicméně v případě, že spotřebitel vědomě nakupuje vadný výrobek, prodejce nemůže nést odpovědnost za uvedené vady (závada musí být popsána v kupní smlouvě) (Sale to consumers – guarantee of conformity, 2012)

Jako členové ESVO jsou Island i Norsko též zapojeny do jednotného vnitřního trhu na základě unijního práva (výjimku tvoří oblast zemědělství a rybolovu) (ESVO, 2016), kdy v těchto zemích je lhůta též stanovena na dva roky. Na zboží s delší očekávanou délkou života se vztahuje lhůta pěti let (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Kratší záruční doba existuje pro zboží podléhající rychlé zkáze, jako jsou květiny či potraviny. Dále se také vztahuje na zboží s označeným datem maximální trvanlivosti jako balené potraviny, potraviny v konzervách nebo léky (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). V České republice je například tato zkrácená lhůta u potravinářského zboží, na nichž není označeno datum spotřeby, osm dní, u prodeje krmiv tři týdny a u prodeje zvířat šest týdnů (Otázky a odpovědi spotřebitelského práva, 2016). Totéž platí i na Slovensku (Záručná doba a reklamácia, 2016). V Maďarsku se lze setkat s kratší záruční dobou – jednoletou; u zboží dlouhodobé spotřeby, jako jsou mobilní telefony, nábytek, spotřební elektronika a automobily. Po dobu trvání této záruky je na prodávajícím, aby prokázal, že výrobek nebyl vadný. V případě, že prodávající může prokázat, že závada nastala za jiných podmínek, než jsou uvedené ve smlouvě, tak již nebude odpovědný (Legal guarantee and commercial warranty – Hungary, 2016).

V zemích Evropské unie existuje také různá délka pro zboží z druhé ruky. Lhůta se nesnižuje v Bulharsku, Dánsku, Estonsku, Finsku, Francii, Řecku, na Islandu, Irsku, Lotyšsku, Litvě, Maltě, Nizozemí, Norsku, Španělsku, Švédsku a Spojeném království. Na zboží se tudíž vztahuje stejná lhůta, jakoby si zákazník koupil nové (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). Ve Švédsku je tak lhůta záruční lhůta pro zboží z druhé ruky tři roky (Legal guarantee in Sweden, 2015). V Rakousku, Belgii, Chorvatsku, na Kypru, v České republice, Německu, Maďarsku, Itálii, Lucembursku, Polsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku a Slovensku může být lhůta snížena, avšak minimální hranice je stanovena na jeden rok. V Lucembursku v případě použitých výrobků (krom automobilů, které jsou staré méně než jeden rok) se lze písemně dohodnout na použití kratší doby než dva roky (ne kratší než jeden rok), napsat dobu trvání sjednané na individuální bázi (Sale to consumers – guarantee of conformity, 2012). V Rakousku a Portugalsku musí být výslovný souhlas spotřebitele případ od případu (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

#### **4.1.2. Oznámení existence vady či rozporu s kupní smlouvou**

Mezním termínem pro oznámení existence vady nebo rozporu s kupní smlouvou prodávajícímu jsou dva měsíce v Bulharsku, Chorvatsku, na Kypru, v Estonsku, Itálii, Lotyšsku, na Maltě, v Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku a ve Španělsku.

Po přiměřené době by měl provést toto oznámení, pokud si všiml nedostatek shody, a to v Rakousku, Belgii (ačkoli prodávající může uložit dvouměsíční lhůtu), České republice, Dánsku, Finsku, Řecku, na Islandu, v Irsku, Litvě, Nizozemí, Norsku, Slovensku, Švédsku a ve Spojeném království.

Ve Finsku, na Islandu a v Norsku nesmí být termín kratší než dva měsíce. V Dánsku, v Nizozemí a ve Švédsku je stížnost podaná do dvou měsíců vždy považována za přiměřenou. V Maďarsku by měla být reklamace provedena neprodleně, ale dva měsíce jsou vždy považovány za vyřízení bez prodlení.

Ve Francii a Německu není stanovena žádná lhůta pro oznámení existence defektu, pouze je předepsána zákonem stanovená lhůta dvou let pro záruku – v níž může spotřebitel reklamaci provést (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). V Polsku též neexistuje žádná stanovená lhůta (Legal guarantee and commercial warranty – Poland, 2016).

#### **4.1.3. Obrácení důkazního břemene**

Většina ze zemí využívá lhůtu šesti měsíců pro obrácení důkazního břemene. V praxi to znamená, že pokud se vada projeví během prvních šesti měsíců, leží důkazní břemeno na prodejci. Má se za to, že věc byla poškozena pravděpodobně již při předání. Po uplynutí této lhůty má důkazní břemeno spotřebitel.

Pět zemí svou pravomoc ještě rozšířilo (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). Polsko a Slovensko zvýšilo tuto lhůtu na dobu jednoho roku (Legal guarantee and commercial warranty – Poland, 2016). Na Slovensku je prodávající povinen prokázat, že položka nebyla defektní v prvním roce po dodání výrobku, který podloží znaleckým posudkem a jeho kopii poskytne spotřebiteli (Legal guarantee and commercial warranty – Slovakia, 2016). Tento důkaz musí poskytnout na vlastní náklady (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Ve Švédsku je lhůta šest měsíců (Legal guarantee and commercial warranty – Sweden, 2016), rozšířená lhůta platí pro stavební prvky, které mají tvořit významnou část rodinného obydlí, obrácení důkazního břemene nastává po dvou letech od dodání.

Ve Španělsku v případě opravy či výměny položky v rámci zákonné záruky, je opět použitelná lhůta šesti měsíců od okamžiku, kdy byl výrobek opraven nebo vyměněn a dodán spotřebiteli.

#### **4.1.4. Třetí strana pomáhající spotřebiteli**

Otázkou je, zda existuje třetí strana – orgán, který pomůže spotřebiteli poskytnout důkaz, pokud vznikne určitý defekt. Ve většině zemí mohou spotřebitelé požádat jakýkoli specializovaný orgán nebo experta o znalecký posudek, tento posudek však nemusí být akceptován prodávajícím. V případě soudního řízení může soudce přijmout nebo požádat o nezávislý znalecký posudek. Jedná se o země například jako Rakousko, Chorvatsko, Portugalsko, Kypr či Německo (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Mnoho dánských orgánů, které se zabývají alternativním řešením sporů, má své vlastní odborníky. Ty lze požádat o stanovisko v případě potřeby, o toto stanovisko může požádat jak prodávající, tak spotřebitel (Legal guarantee and commercial warranty – Denmark, 2016).

V Nizozemí může spotřebitel požádat jakoukoli opravnu o znalecký posudek, ten nemusí být uznán prodávajícím. V případě soudního řízení, soudce může přijmout názor experta spotřebitele nebo požádat o nezávislý znalecký posudek. Spotřebitel může požadovat náhradu nákladů na experta, ty mohou být hrazeny stranou prodávajícího v případě, že soudce vyhoví stížnosti (Legal guarantee and commercial warranty – Netherlands, 2016).

V Polsku mohou spotřebitelé získat pomoc od regionálních obchodních inspekcí, které mají seznamy odborníků stejně jako soudy. Odborné orgány v konkrétních odvětvích jako prodejci, výrobci nebo nezávislé obchody mohou vydávat stanoviska, ale ty nejsou tak snadno dostupné a nemusí být považovány za nestranné (Legal guarantee and commercial warranty – Poland, 2016).

Na Slovensku spotřebitel může požádat nezávislého odborníka za účelem prokázání existence vady, avšak na jeho vlastní náklady (Legal guarantee and commercial warranty – Slovakia, 2016). V Řecku tomu je podobně jako na Slovensku, spotřebitel může požádat o posudek nezávislého znalce, ale na vlastní náklady (Legal guarantee and commercial warranty – Greece, 2016).

Na Maltě je nezávislý posudek nutný, odborník může být jmenován soudem, který řeší pohledávky spotřebitelů (Legal guarantee and commercial warranties – Malta, 2016).

V České republice, Maďarsku a na Slovinsku vede ministr spravedlnosti oficiální seznam nezávislých znalců, které spotřebitelé i prodejci mohou kontaktovat.

V Bulharsku v případě soudního řízení je odborník jmenován soudcem ze seznamu znalců.

V Lotyšsku pokud prodávající odmítne nárok spotřebitele, může spotřebitel požadovat nezávislý znalecký posudek, to je regulováno Kabinetem pro předpisy, podle nich si může spotřebitele vybrat odborníka z Lotyšské databáze centra ochrany práv spotřebitele (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). Pokud se sporem zabývá Výbor pro usnesení ve věci spotřebitelských sporů (zřízený Centrem pro ochranu práv spotřebitele v Lotyšsku) může stranám kdykoli poskytnout znalecký posudek nebo jiný doklad, avšak na toto téma neexistuje žádný konkrétní předpis (Legal guarantee and commercial warranties – Latvia, 2016).

V Rumunsku spotřebitel může požádat jakoukoli opravnu o znalecký posudek, nemusí být uznán prodávajícím. V případě soudního řízení může soudce přijmout názor experta spotřebitele nebo požádat o nezávislý znalecký posudek. Při soudním řízení může být posudek použit jako důkaz, ale v celkovém kontextu je nutný posudek soudního znalce (Legal guarantee and commercial warranties – Romania, 2016).

Ve Finsku existují také specializované úřady, které poskytují znalecké posudky (Legal guarantee and commercial warranties – Finland, 2016).

V Litvě mohou národní instituce pomáhat se zajištěním důkazů (např. Státní inspektorát pro výrobky nepotravinářského charakteru).

Spojené království má limitovaný počet specifických orgánů pro alternativní řešení sporů (např. Ombudsman zabývající se nábytkem) s odbornými znalostmi k vytvoření těchto zpráv. Ty mohou být nákladné a spotřebitelé mohou proto platit předem, avšak ve většině případů by měl náklady zaplatit poražený ve sporu (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Ve Švédsku může spotřebitel požádat jakoukoli opravnu o znalecký posudek, ale jejich názor nemusí být uznán prodávajícím. V případě soudního řízení může soudce



přijmout názor experta zvoleného spotřebitelem nebo požádat o nezávislý znalecký posudek (Legal guarantee in Sweden, 2015).

#### **4.1.5. Hierarchie opravných prostředků**

V mnoha zemích je prvním opravným prostředkem oprava nebo výměna, pokud to je možné. Jestliže oprava nebo výměna možná není v určitém časovém období nebo bez značných obtíží pro spotřebitele, tak se uplatní možnost částečné nebo celkové náhrady. Řešení musí být provedeno v přiměřené lhůtě a s minimem obtíží pro spotřebitele (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

V Německu snížení ceny nebo zrušení smlouvy nastává, pokud oprava nebo výměna není možná či by představovala nepřiměřené náklady, dále je-li ponechána přiměřená lhůta na výměnu či opravu a oprava se nezdaří, odmítne-li obchodník výměnu či opravu, je-li výměna či oprava spojena se značnými komplikacemi, pokud je výměna či oprava z nějakých důvodů nepřijatelná. Je zde možnost volby mezi snížením ceny a vrácením (Gewährleistung & Reklamation, 2016).

V Řecku, Portugalsku nebo na Slovinsku neexistuje žádná hierarchie opravných prostředků (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). V Řecku si spotřebitel může vybrat opravu výrobku, výměnu výrobku, snížení ceny či vrácení peněz, pokud to není v nepoměru k rozsahu vady. Prodávající nebo servisní pracovník musí provést řešení v odůvodnitelné lhůtě a bez značných obtíží pro spotřebitele (Legal guarantee and commercial warranty – Greece, 2016). V Portugalsku si opět může vybrat mezi výše zmíněnými. Časový rámec pro uplatnění záruky je 30 dní (Legal guarantee and commercial warranty – Portugal, 2016). Na Slovinsku spotřebitel také vybírá z daných prostředků, zákonná lhůta pro implementaci řešení je osm dní pro prodávajícího (Legal guarantee and commercial warranty – Slovenia, 2016).

V Irsku existuje duální úprava: podle vnitrostátních právních předpisů může spotřebitel žádat o náhradu, nebo pokud přijme opravu nebo výměnu dle transponované priority Evropské unie, kde je dáno, že v první instanci je výměna nebo oprava, poté částečné nebo úplné vrácení peněz.

V Dánsku může spotřebitel požadovat vrácení peněz ihned, pokud je vada významná, ale ne pokud prodávající nabízí opravu nebo výměnu produktu (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

V Rumunsku se používá výše uvedená tzv. hierarchie opravných prostředků

1. oprava či výměna dle přání spotřebitele a v přiměřeném časovém horizontu a to zdarma,
2. vrácení nebo snížení kupní ceny, pokud oprava nebo výměna není možná, ale jen za určitých podmínek.

Prodávající nebo servisní pracovník uvede spotřební zboží do pořádku do 15 kalendářních dnů ode dne, kdy jim spotřebitel oznámil defekt nebo předá výrobek prodávajícímu nebo zástupci, pokud oprava přesáhne 15 kalendářních dnů, spotřebitel má nárok na odstoupení od smlouvy a musí být vrácena cena, u produktů při dlouhodobém užívání (např. elektronická zařízení), pokud je nefunkční období z důvodu vady v záruční době více než 10 % z tohoto období, může spotřebitel požádat o výměnu nebo vrácení peněz (Romania: Legal guarantee, 2016).

V Německu může prodejce odečíst náhradu za dobu užívání, kdy věc pracovala správně (Reklamation: Wie Kunden die Ware reklamieren können, 2012).

#### **4.1.6. Časový rámec pro nápravu**

Ve většině zemí musí být nejdříve poskytnuta náprava formou opravy nebo výměny, to musí být provedeno bezplatně a v rozumném časovém horizontu. Tento systém funguje v Rakousku, Belgii, Chorvatsku, Kypru, Dánsku, Estonsku, Finsku, Německu, na Islandu, v Itálii, Litvě, na Maltě, v Nizozemí, Norsku, Polsku, Rumunsku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

V Německu se lhůta na opravu odvíjí dle povahy zboží (jiná pro nábytek, jiná pro PC nebo pro panenku) (Reklamation: Wie Kunden die Ware reklamieren können, 2012).

V Bulharsku, Francii a Lucembursku je lhůta stanovena na jeden měsíc (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

V Maďarsku musí prodávající provést opravu nebo poskytnout náhradu do 15 dní (Legal guarantee and commercial warranty – Hungary, 2016).

v Rumunsku prodávající nebo servisní pracovník musí také uvést do souladu s požadavky do 15 kalendářních dnů ode dne, kdy spotřebitel informuje o této otázce, vnitrostátní právní předpisy určují, že pokud doba potřebná pro opravy přesáhne 15 kalendářních dnů, může spotřebitel odstoupit od smlouvy a peníze vráceny.

V Estonsku je obchodník povinen akceptovat písemnou stížnost a odpovědět do 15 dnů.

Pokud oprava nebo výměna není možná ve stanoveném časovém rámci, musí prodávající poskytnout částečné nebo úplné vrácení peněz. To musí být provedeno do lhůty jednoho měsíce v Bulharsku a v přiměřeném časovém horizontu v Německu, na Islandu, v Litvě, na Maltě, v Norsku či ve Švédsku.

Žádný termín není stanoven v Rakousku, Belgii, Chorvatsku, na Kypru, v Estonsku, Francii, Maďarsku, Irsku, Itálii, Polsku, Španělsku, Nizozemsku a Velké Británii (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Ve Slovinsku je stanovena osm dní zákonem, ve které má prodávající k uspokojení potřeb spotřebitele (Legal guarantee and commercial warranty – Slovenia, 2016).

V České republice, Lotyšsku, Portugalsku a na Slovensku je stanovena lhůta 30 dní pro nápravu. Na Slovensku bráno uplynutí lhůty jako okamžik, kdy se ukáže, že daná položka je neopravitelná a spotřebitel má právo na výměnu nebo vrácení peněz.

V Řecku má prodávající nebo servisní pracovník povinnost uvést zboží do souladu s požadavky v odůvodněné lhůtě a bez značných obtíží pro spotřebitele.

V Litvě je prodejce povinen odstranit vady v přiměřené lhůtě, která není definována legislativou. Spíše závisí na povaze předmětu, složitosti vad a dalších faktorech. Je-li lhůta stanovena v záručním listě nebo jsou-li vyzváni spotřebitelem, musí lhůtu akceptovat. V případě, že uplatňují náhradu, peníze musí být vráceny co nejdříve, nejpozději však do patnácti dnů po vrácení položky prodejci, pokud se spotřebitel a prodejce nedohodnou jinak (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

#### **4.1.7. Informování o dostupnosti náhradních dílů**

Dalším bodem je povinnost informovat spotřebitele o dostupnosti náhradních dílů. Ve Francii musí informovat prodejce o období, kdy jsou náhradní díly nezbytné pro

použití zboží k dispozici na trhu. Prodejce musí tyto informace sdělit před uzavřením smlouvy. Od roku 2016 má výrobce dva měsíce dva měsíce, ve kterých nabízí náhradní díly.

Na Slovinsku má prodávající poskytnout povinnou záruku u konkrétních technických výrobků poskytovanou výrobcem při uzavírání kupní smlouvy. Tato záruka obsahuje informace na období po skončení platnosti záruky, při kterém subjekt vydávající záruku poskytuje údržbu, náhradní díly a spojovací zařízení.

Na Maltě v případě, že zboží vyžaduje údržbu nebo výměnu dílů, musí být náhradní díly a odpovídající servis k dispozici po rozumnou dobu od dodání. Obchodník nebo výrobce může zprostit této povinnosti výslovným oznámením spotřebiteli písemně před uzavřením smlouvy.

V Řecku a v Rumunsku stanoví právní předpisy, že prodávající (v Řecku) nebo výrobce (Rumunsko) by měl zajistit poskytování náhradních dílů po celou dobu předpokládané doby životnosti produktu.

V Portugalsku má spotřebitel právo na poprodejní pomoc, jmenovitě poskytnutí náhradních dílů v závislosti na průměrné očekávané době životnosti dodávaných výrobků.

Na Slovinsku v rámci povinné záruky pro specifické technické zboží, údržbu a náhradní díly musí být k dispozici nejméně po dobu tří let od uplynutí záruky (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

#### **4.1.8. Bezplatnost opravných opatření**

Pro všechny země Evropské unie je v platnosti ustanovení, jež se týká opravných opatření na základě zákonné záruky, které mají být poskytnuty bezplatně. Jedná se zejména o komunikační náklady, poštovné, administrativní poplatky, opravu nebo výměnu (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

#### **4.1.9. Drahé telefonní linky pro reklamační řízení**

Horké linky umožňující spotřebitelům požádat o uplatnění zákonné záruky musí být přístupné v základní sazbě v Rakousku, Belgii, České republice, na Kypru, v Dánsku, Estonsku, Finsku, Francii, Německu, Řecku, Maďarsku, Irsku, Itálii, Lotyšsku,

Lucembursku, Nizozemsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku, Slovensku, Španělsku, Švédsku a Spojeném království.

V Nizozemí je uveden základní tarif, který může být použit, v ministerském nařízení.

V Bulharsku, Litvě a Polsku mohou být účtovány pro spotřebitele vyšší sazby, ale sazba musí být vyznačena (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

#### **4.1.10. Pozastavení zákonné záruky v průběhu opravy nebo výměny**

Další otázkou je, zda se zákonná záruční doba pozastaví v průběhu opravy nebo výměny produktu. V Belgii, Bulharsku, na Kypru, v Irsku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, na Maltě, v Nizozemí, Norsku a Rumunsku se dvouletá záruční lhůta v průběhu opravy nebo výměny pozastavuje a pokračuje, jakmile spotřebitel obdrží opravené nebo náhradní zboží.

V Rakousku, Chorvatsku, Estonsku, Řecku a na Islandu začíná běžet nová dvouletá záruční doba od doby, kdy je položka opravena nebo vyměněna a dodána spotřebiteli (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

V Dánsku po výměně výrobek začíná běžet nová dvouletá záruka. Je-li možné produkt opravit, pak spotřebitel může požadovat normální tříletou promlčecí dobu (Legal guarantee and commercial warranty – Denmark, 2016).

V Portugalsku, Polsku a na Slovensku začíná nová lhůta běžet v případě výměny (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). Na Slovinsku je to v případě nahrazení produktu nebo nahrazení jeho části - začíná běžet nová záruční doba (Legal guarantee and commercial warranty – Slovenia, 2016).

Ve Španělsku rozlišuje zákon mezi opravou a výměnou. Při opravě je právní záruka pozastavena. Jakmile je pak položka opravena a dodána spotřebiteli běží opět obrácené důkazní břemeno po dobu šesti měsíců. V případě výměny vstoupí v platnost dvouletá záruční doba po doručení. Během prvních šesti měsíců od doručení začíná bě-

žet opět obrácené důkazní břemeno po dobu šesti měsíců (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Podobná situace je také v Maďarsku, kde nová dvouletá záruční doba začíná běžet, pokud je výrobek vyměněn. Nová dvouletá záruka se také vztahuje k novým dílům, pokud je výrobek opraven. Záruka je pozastavena, pokud je výrobek v opravě (Legal guarantee and commercial warranty – Hungary, 2016).

Ve Švédsku v tomto bodě není zákon jednoznačný (Legal guarantee in Sweden, 2015). V Německu též zákon není úplně jednoznačný, nicméně obecně stanovuje, že po výměně může spotřebitel požadovat zákonnou záruku po dobu dvou let. V případě opravy se právní záruka vztahuje pouze na opravené nebo vyměněné části (Legal guarantee and commercial warranty – Germany, 2016).

V Bulharsku neexistuje žádný právní předpis, který by danou problematiku upravoval. Bulharský činný orgán se domnívá, že právní záruka trvá po dobu dvou let od zakoupení. Náhrada není nový nákup a původní podmínky záruky platí i nadále (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Ve Francii se v této věci zákon nevyjadřuje, tento bod je objasněn pouze pro obchodní záruky. Každá doba, po kterou bylo zboží odstaveno na dobu sedmi dní nebo více, prodlužuje zbývající záruku podle času potřebného k opravě (Legal guarantee and commercial warranty – France, 2016).

U produktů při dlouhodobém užívání (např. elektrická zařízení) se na vyměněný produkt vztahuje nová záruční doba. Ta začíná od okamžiku výměny, u opravených výrobků jsou právní a obchodní záruky za období rozšířeny o dobu, která se rovná době od okamžiku, kdy spotřebitel oznámil prodávajícímu závadu nebo předá výrobek prodejci až do okamžiku, kdy je výrobek opraven a spotřebiteli byl oznámen nebo produkt byl k němu doručen (Romania: Legal guarantee, 2016).

#### **4.1.11. Promlčecí doba**

Promlčecí doba nemůže být nikdy kratší než právní záruční lhůta. V Belgii a v Polsku je předepsaná doba jeden rok od zjištění závady, ale nemůže vypršet před skončením předepsané právní záruky trvající dva roky.

V Rakousku, Bulharsku, Chorvatsku, na Kypru, ve Francii, v Německu, Řecku, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku a na Maltě je předepsaná promlčecí doba v případě neshody zboží založena na právní záruční době, a proto je dva roky od dodání zboží spotřebiteli (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). Kratší lhůta se pak vztahuje například v Rakousku na použité zboží – jelikož záruční doba je pouze jeden rok, je promlčecí lhůta stejná (Legal guarantee and commercial warranty – Austria, 2016).

Promlčecí lhůta je také dva roky, nicméně začíná běžet až od okamžiku, kdy spotřebitel oznámil prodejci existenci daného defektu. Tuto úpravu používají v Nizozemí, Portugalsku a ve Slovinsku (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). V Portugalsku je pak také jiná úprava u případů, kdy je pozastavená promlčecí lhůta nebo u nemovitého majetku, kdy je promlčecí lhůta tři roky (Legal guarantee and commercial warranty – Portugal, 2016).

V Maďarsku je promlčecí lhůta omezena na dva roky od dodání zboží, ale v případě, že spotřebitel není schopen prosadit nárok při oprávněném důvodu, promlčecí lhůta je pozastavena. V takových případech nárok zůstává vykonatelný po dobu jednoho roku od okamžiku, kdy je překážka odstraněna, a to i když dvouletá promlčecí lhůta již uplynula nebo doběhne za méně než rok (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

V Itálii promlčecí lhůta pro vymáhání pohledávek z neshody zboží trvá 26 měsíců po dodání zboží (Italy: Legal guarantee, 2016).

V Estonsku a ve Španělsku je lhůta tři roky ode dne doručení zboží (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Ve Finsku je promlčecí lhůta tři roky od doby, kdy byla objevena závada nebo měla být objevena, pokud není pozastavena promlčecí lhůta. Pozastavení může být sjednáno neformálně nebo úřední cestou (Legal guarantee and commercial warranty – Finland, 2016). Předepsaná doba v Dánsku je tři roky od doby, kdy byla objevena závada nebo měla být objevena, není-li pozastavena promlčecí lhůtou (Legal guarantee and commercial warranty – Denmark, 2016). Stejnou lhůtu používá i Rumunsko (Romania: Legal guarantee, 2016).

Na Slovensku se jedná o lhůtu tří let ode dne, kdy byl prodávající informován o vadách, krom případu pozastavení promlčecí lhůty (Legal guarantee and commercial warranty – Slovakia, 2016).

U zodpovědnosti za vady v České republice se používá tříletá promlčecí lhůta. Ta začíná běžet od uplatnění práva u prodávajícího (Reklamace a uplatňování práv z odpovědnosti za vady, 2003).

V Irsku platí obecná promlčecí lhůta šest let od dodání zboží (jako je tomu ve Velké Británii mimo Skotska, kde je pouze pět let) (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Ve Švédsku trvá promlčecí lhůta deset let ode dne doručení zboží spotřebiteli, nedojde-li k pozastavení promlčecí lhůty, a 3 roky platí promlčecí lhůta pro obchodníka, pokud vede soud se spotřebitelem (Legal guarantee and commercial warranty – Sweden, 2016).

V Norsku je promlčecí doba tři roky od dodání zásilky nebo pět let u zboží s delší životností. K třem letům může být přidán vždy jeden rok, dle počtu let, kdy spotřebitel nebyl informován o defektu, maximálně se může jednat o deset let (celkem tedy třináct let) (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

#### **4.1.12. Uplatnění nároku vůči dovozci či jinému prostředníkovi**

Další otázkou je, zda spotřebitel může uplatnit nárok vůči dovozci nebo jinému prostředníkovi v prodejním řetězci včetně výrobce. Většina zemí nepředpokládá takovou možnost a spotřebitel může většinou učinit nárok přímo vůči výrobcí či dovozci, například v případě, že nabízí svou vlastní obchodní záruku.

Dle finských právních předpisů má spotřebitel právo s určitými omezeními vznést nárok spojený s poruchou v případě produktu proti podniku, který dodal zboží za účelem dalšího prodeje v dřívějším místě v dodavatelském řetězci. Podobný případ je také ve Švédsku, využívá se, pokud je prodávající v platební neschopnosti, ukončil veškerou činnost nebo nemůže být nalezen (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).



V Nizozemí existuje možnost, aby spotřebitel uplatnil nárok vůči dovozci, výrobci nebo někomu na dřívějším místě v dodavatelském řetězci (Legal guarantee and commercial warranty – Netherlands, 2016). Stejná možnost je také v Norsku.

Ve Francii v rámci zákonné záruky proti skrytým vadám může spotřebitel vznést nárok vůči jakémukoli zprostředkovateli v dodavatelském řetězci – jinému než konečnému prodávajícímu (Legal guarantee and commercial warranty – France, 2016). Stejná situace funguje ve Španělsku, kde si může spotřebitel přímo nárokovat výměnu či opravu po výrobci, když je kontakt s prodávajícím nemožný nebo příliš nepohodlný pro spotřebitele. Pro tento účel jsou výrobci, dovozci a další spotřebitelé považovány za výrobce.

Dle Maďarské záruky na produkt, která se vztahuje pouze na movitý majetek, může spotřebitel uplatnit nároky vůči výrobci. Výrobce, dovozce a distributor jsou pro tento účel považovány za výrobce. Lhůta, po kterou tak může učinit je pro výrobce dva roky od doby, kdy byl produkt distribuován. V případě poruchy výrobku musí spotřebitel uvědomit výrobce ve lhůtě dvou měsíců, která je považována za neprodlenou. Spotřebitel je odpovědný za škody vzniklé v důsledku pozdního oznámení. Spotřebitel může požádat výrobce o opravu výrobku, nebo pokud ho to nelze provést v rozumném časovém období a mohly by být dotčeny zájmy spotřebitelů, ho nahradit. Výrobce je zproštěn zodpovědnosti, pokud bylo prokázáno:

1. nevyráběl nebo nedistribuoval tento produkt,
2. vada nemohla být zjištěna s přihlédnutím na stávající vědecké a technické znalosti,
3. vada byla způsobena uplatňováním právních nebo závazných předpisů (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

Na Slovinsku toto nelze uplatnit podle zákonné záruky o shodě. Nicméně podle povinné slovinské roční záruky na specifické technické výrobky může vznést nárok vůči jakémukoli prostředníkovi v dodavatelském řetězci (Legal guarantee and commercial warranty – Slovenia, 2016).

V Irsku, přestože zákon se vztahuje spíše na obchodní záruku než na zákonnou záruku, v paragrafu 19 odstavci 1 Zákona o prodeji zboží a poskytování služeb z roku 1980 se nalézá informace o právu spotřebitele podat žalobu vůči ostatním v dodatel-

ském řetězci. Kdy kupující může vznést žalobu proti výrobcí nebo jinému dodavateli, který nedodrží některou z podmínek záruky jakoby výrobce nebo dodavatel prodal zboží kupujícímu a porušil tím záruku. Soud může nařídít výrobcí nebo dodavateli přijmout taková opatření, které musí být nezbytné pro dodržení podmínek záruky nebo zaplatit náhradu škody kupujícímu. Slovo „kupující“ pak zahrnuje všechny osoby, které nabudou vlastnictví v době trvání jistoty a pokud je zboží dováženo termín „výrobce“ zahrnuje také dovozce.

Ve Spojeném království je obvykle využití tohoto práva v případě nároku na náhradu škody (včetně újmy na zdraví) způsobené vadným nebo nebezpečným výrobkem. Avšak pro opravné prostředky v rámci zákonné záruky toto pravidlo použít nelze. V některých ojedinělých případech je možné uplatňovat takové nároky vůči třetím stranám. Tomu však lze zabránit vložím příslušných ustanovení do smluv, jež byly uzavřeny výše v dodavatelském řetězci (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

V Lotyšsku v případě neshody zboží může spotřebitel podat stížnost k obchodníkovi. V této souvislosti se pak „obchodníkem“ rozumí jakákoli právnická nebo fyzická osoba, která nabízí nebo prodává zboží spotřebitelům, včetně prostřednictvím zprostředkovatelů (Legal guarantee and commercial warranty – Latvia, 2016).

V Portugalsku může spotřebitel požadovat opravu nebo výměnu na výrobcí (Legal guarantee and commercial warranty – Portugal, 2016).

Na Islandu v případě, že prodávající má nárok vůči jinému zprostředkovateli z dodavatelského řetězce, může spotřebitel vznést nárok vůči této straně (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014).

## **4.2. Komerční záruka**

Odpovědný za uplatnění komerční záruky je ručitel záruky nebo poskytovatel záruky. Komerční záruka musí být bez poplatku ve Finsku, Lotyšsku a Slovinsku.

O komerční záruce musí informovat před uzavřením smlouvy v Rakousku, Belgii, Dánsku, Finsku, Maďarsku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Rumunsku, Slovinsku, Španělsku a ve Švédsku. Nejpozději při dodání zásilky, která je považována za okamžik uzavření smlouvy, jestliže není předsmílní fáze; v Chorvatsku, České republice, Francii, Německu, Itálii, Nizozemí, Portugalsku a Slovensku. V Lucembursku musí být infor-

mace poskytnuta nejpozději v okamžiku uzavření smlouvy. Ve Francii může být obchodní záruka poskytnuta na opravu položky, takže informace pak musí být poskytnuta před uzavřením smlouvy o opravě. Žádná specifická pravidla nejsou stanovena v Bulharsku, Irsku, na Islandu a v Maďarsku, ale obecná pravidla pro předmluvní informace platí. Ve Spojeném království mohou spotřebitelé očekávat, že budou uvědoměni o tom, že obchodní záruka je volitelná, každá taková záruka může být poskytnuta jinými stranami podle jejich zákonných práv. Předmluvní informace by měly být v souladu s obecnými pravidly. V Polsku není prodávající povinen výslovně informovat spotřebitele o existenci obchodní záruky, ale musí odevzdat veškerou dokumentaci týkající se zakoupené zboží a to včetně komerční záruky, pokud existuje.

Co se týká formálních požadavků, v Rakousku, Belgii, Bulharsku, Chorvatsku, České republice, Estonsku, Francii, Řecku, na Islandu, v Irsku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, na Maltě, v Nizozemí, Portugalsku, Rumunsku, na Slovinsku, Slovensku, ve Španělsku a Švédsku obvykle vyžadují písemný záruční doklad pro smlouvy uzavřené v obchodních prostorách i mimo ně. Dlouhodobý formát je poskytnut na žádost spotřebitele v Rakousku, Belgii, Bulharsku, České republice, Estonsku, Finsku, Německu, Řecku, na Islandu, v Irsku, Itálii, Lucembursku, Maďarsku, Nizozemí, Portugalsku, na Slovinsku, Slovensku, ve Španělsku, Švédsku (hlavně pro smlouvy mimo obchodní prostory; v obchodních prostorách a u smluv uzavřených na dálku je akceptovatelný v čitelné a trvanlivé formě) a ve Spojeném království. V Německu a Maďarsku je povinnost poskytnout písemný dokument, ten musí být pouze pro smlouvy mimo obchodní prostory a smlouvy uzavřené na dálku. V pěti zemích – České republice, Estonsku, Finsku, Islandu a Litvě; musí být poskytnut dokument pouze na žádost. Na Kypru, v Norsku a v Polsku zákon neukládá, aby prodávající potvrdil obchodní záruku v písemné formě.

V Rakousku, Belgii, na Kypru, v České republice, Estonsku, Finsku, Německu, Itálii, Lucembursku, na Maltě, v Nizozemí, Rumunsku, na Slovinsku, ve Švédsku a Velké Británii existuje zákonný požadavek na to, aby obchodní záruka byla vysvětlena v jednoduchých, jasných, komplexních a srozumitelných termínech. Využití národního jazyka je požadováno ve Francii, Řecku, Litvě, Lucembursku (lze si vybrat mezi francouzštinou a němčinou), Malta (zde musí být obchodní záruka sepsána alespoň v jednom z úředních jazyků, tj. angličtina nebo maltština), Portugalsko, Slovinsko a Spojené

království. V Belgii musí být obchodní záruka napsána alespoň v jednom z úředních jazyků regionu, ve kterém je produkt nabízen.

V Rakousku, Belgii, Bulharsku, Chorvatsku, na Kypru, v Estonsku, Finsku, Francii, Německu, Řecku, Maďarsku, na Islandu, v Irsku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, na Maltě, v Nizozemí, Norsku, Polsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku, ve Španělsku, Švédsku a Velké Británii – při obchodní záruce je povinen připomenout existenci zákonné záruky a vysvětlit, že obchodní záruka nemá vliv na práva spotřebitelů podle ustanovení právních záruk. Ve Francii musí být spotřebitel upozorněn na existenci zákonné záruky o shodě a záruce proti skrytým vadám.

Informace o záruce, pokrytí záruky, trvání, geografickém pokrytí a ceně musí být podány v Rakousku, Belgii, Bulharsku, Chorvatsku, na Kypru, v Estonsku, Finsku, Francii, Irsku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, na Maltě, v Nizozemí, Rumunsku, Slovinsku, Španělsku a Spojeném království. V Portugalsku nemusí být výslovně uvedeno zeměpisné pokrytí. Ve Švédsku musí být poskytnuty informace o obsahu záruky. Nicméně zákon neupřesňuje, jaké informace musí být podány (Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties, 2014). Ve Francii musí být samozřejmě poskytnuta i informace o záruce proti skrytým vadám, viz výše (Legal guarantee and commercial warranty – France, 2016). V Rumunsku musí obsahovat všechny základní prvky jako informace o trvání, detailní identifikaci produktu, průměrnou dobu, po kterou může být daný výrobek používán, jak bude uplatňována záruka – údržba, opravy, výměna a časové limity pro každé z těchto opatření; dále podrobnosti o společnosti, která nabízí záruku, společnosti, která nabízí servis a připomenutí zákonné záruky (Legal guarantee and commercial warranty – Romania, 2016). Informace o uplatnění práv (reklamačním řádu a poprodejním servisu) by měl dostat také v Rakousku, Belgii, Bulharsku, Chorvatsku, na Kypru, v Estonsku, Finsku, Francii, Irsku, Itálii, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, na Maltě, v Nizozemí, Rumunsku, Slovinsku a Spojeném království. Ve Švédsku jsou tyto informace nezbytné pro spotřebitele, který využívá záruku, a musí mu být poskytnuta. Zákon však neupřesňuje, jaké informace musí být dány spotřebiteli.

## 5. Řešení a výsledky

Jedná se o porovnání práv spotřebitele dle úpravy v jednotlivých státech a unijní strategie pro jednotný digitální trh. Je otázkou, zda daným nařízením nebudou kráceny práva spotřebitele dle zvyklostí a právní úpravy, jež je používána v jednotlivých státech. Ta by měla mít sice stejný minimální základ dle směrnice Evropského parlamentu a Rady číslo 1999/44/ES o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží, nicméně úprava může být v jednotlivých státech přísnější.

Do budoucna je také otázkou, jakých aspektů se bude směrnice týkat – zda pouze prodeje digitálního zboží, jež si může zákazník koupit online nebo pomocí jiných prostředků komunikace na dálku. Také je otázka, zda tato smlouva bude využívána pouze na rozhraní B2C nebo i B2B, jelikož obchod mezi dvěma podnikateli má také svá specifika (viz výše).

### 5.1.1. Záruční lhůta

Záruční doba u zboží bude stanovena na dva roky a to jak pro zboží nové, tak i pro zboží použité (Digitální smlouvy pro Evropu, 2015). Shodná lhůta platí pro Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Českou republiku, Dánsko, Estonsko, Francii, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálii, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maltu, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko a Španělsko. Problém by však mohl nastat u zemí jako Švédsko, v Irsku, ve Spojeném království. Zde by spotřebitelé mohli podlehnout dojmu, že jsou kráceni na svých právech. V některých zemích koexistují také další lhůty, které se většinou týkají škod na nemovitém majetku, nicméně tyto lhůty povětšinou nemají vliv na případný nákup zboží či digitálního obsahu v jiné členské zemi.

V případě použitého zboží je lhůta stanovena na dva roky, což by mělo vliv zejména spotřebitele v Rakousku, Belgii, Chorvatsku, na Kypru, v České republice, Německu, Maďarsku, Itálii, Lucembursku, Polsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku a Slovensku. V těchto zemích může být lhůta stanovena nižší, než však kratší než půl roku. Nicméně ve Švédsku, Irsku a Spojeném království se původní lhůta nesnižuje, což by opět mohlo znamenat nevýhodu pro spotřebitele z těchto zemí.

### **5.1.2. Obrácení důkazního břemene**

Dle informačních listů, vydaných na podporu informovanosti o specifikách daných zemí, a také souhrnného informačního listu má dojít k obrácení důkazního břemene až po době dvou let (Digitální smlouvy pro Evropu, 2015). Většina zemí využívá lhůtu šesti měsíců, během kterých leží důkazní břemeno na prodávajícím, poté ho přebírá spotřebitel. Polsko a Slovensko má lhůtu jednoho roku. Ve Švédsku je lhůta šest měsíců, netýká se však stavebních prvků, které mají důkazní břemeno též dva roky. Ve Španělsku se tato lhůta počítá i po výměně nebo opravě zboží.

Prodloužení této lhůty samozřejmě více zabezpečuje spotřebitele před rizikem nákupu ze země Evropské unie. Žádná ze zemí neposkytuje tak vysokou úroveň ochrany, což může jen pomoci nákupu zboží v jiné zemi Evropské unie.

### **5.1.3. Oznámení existence vady či rozporu s kupní smlouvou**

Podle úpravy neexistuje ohlašovací povinnost – nebudou-li spotřebitelé prodejce informovat během určitého časového období, neztratí svá práva. Většina států ukládá, že tomu bude naopak, nebude-li informovat prodejce o závadě v určitém časovém období (Digitální smlouvy pro Evropu, 2015). Nejčastější je lhůta dvou měsíců (v Bulharsku, Chorvatsku, na Kypru, v Estonsku, Itálii, Lotyšsku, na Maltě, v Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku a ve Španělsku), v ostatních zemích není tak přísná specifikace, bere se v úvahu například lhůta přiměřená a dbá se spíše na to, že spotřebitel by tak měl učinit v co nejkratším čase od objevení vady či rozporu s kupní smlouvou.

### **5.1.4. Zpět vzetí zboží**

Veškeré akce spojené se zpět vzetím zboží by měli proběhnout bezplatně tak, jako je garantováno ve všech státech Evropské Unie.

Informační listy uvádějí, že pokud nebude prodejce schopen opravit či vyměnit závadný výrobek nebo v případě, že tak neučiní, spotřebitel by měl mít možnost vypovědět smlouvu a požádat o vrácení peněz. Mělo by se jednat i o případy menších závad (Digitální smlouvy pro Evropu, 2015).

Ve mnoha zemích je využíváno klasické hierarchie. Nicméně tato hierarchie neexistuje například v Řecku, Portugalsku nebo na Slovinsku. V těchto zemích si spotřebi-

tel může vybrat opravný prostředek, pouze v Řecku si spotřebitel může vybrat, pokud to není v nepoměru k rozsahu vady.

Problém je také v různé době uplatnění tohoto opatření. Většinou je definována jako rozumný časový horizont a to v Rakousku, Belgii, Chorvatsku, Kypru, Dánsku, Estonsku, Finsku, Německu, na Islandu, v Itálii, Litvě, na Maltě, v Nizozemí, Norsku, Polsku, Rumunsku, Španělsku, Švédsku a Velké Británii. Nicméně délka této lhůty je v různých zemích specifikována odlišně. Na Slovinsku je implementace do osmi dnů, v Rumunsku je to patnáct dnů, v Maďarsku a Estonsku také. Žádný termín není stanoven v Rakousku, Belgii, Chorvatsku, na Kypru, v Estonsku, Francii, Maďarsku, Irsku, Itálii, Polsku, Španělsku, Nizozemsku a Velké Británii.

V Bulharsku, Francii a Lucembursku je lhůta stanovena na jeden měsíc. V těchto zemích se lhůta shoduje se lhůtou v původním návrhu Nařízení Evropského parlamentu a rady o společné evropské právní úpravě prodeje. V ostatních případech je lhůta kratší, spotřebitel tudíž může mít pocit, že je lhůta neúměrně protahována vůči jeho právům v domácí zemi.

## **5.2. Diskuse**

Návrh se poměrně hodně zabývá ochranou spotřebitele v dané situaci. V určitých podmínkách se může jevit benevolentnější než úpravy daných států. Nastavená pravidla mohou v určitých chvílích zabezpečit větší ochranu spotřebitele. Spotřebitel však může na tuto ochranu více hřešit. Otázkou je, zda nemůže dojít ke zneužívání, které by mohlo poškodit například menší podnikatele.

Hlavním bodem je, zda je tato úprava vůbec potřebná. Ve státech existuje určitá minimální úprava – směrnice Evropského parlamentu a Rady číslo 1999/44/ES o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží. Spotřebitel se tak může spolehnout, že tato minimální úprava mu bude při nákupu ze země Evropské unie poskytnuta. Pro ovšem mluví to, že daná úprava je v jazyce jemu vlastním, spotřebitel tak lépe rozumí svým právům, ochrana je v tomto případě i přísnější. Může tudíž cítit, že je více chráněn. Pro hovoří také stále se rozvíjející obchod po internetu. Dle výše zmíněné statistiky došlo od roku 2007 do roku 2014 k nárůstu o 20 procentních bodů. S rozvojem informačních technologií lze předpokládat, že toto číslo stále poroste. Tento trh může znamenat určitý potenciál. Uplatnit se mohou také menší podniky. Jelikož dnes není problém založit si internetový obchod, je třeba přemýšlet i nad touto cestou. Propo-

jení v rámci jednotného trhu zjevně funguje, toto začlenění by mělo být jen dalším logickým krokem.

Otázkou je řešení na úrovni B2B – z daného dotazování vyplývá, že většina zúčastněných by úpravu uvítala. Nicméně není jednoznačné, zda má jít spíše o úpravu stávajícího – nařízení Řím I. nebo úpravu novou, kterou by poskytla unijní strategie pro jednotný digitální trh. Pokud vznikne úprava nová, může dojít k roztržce. Je otázkou, zda se tedy nezaměřit přímo na stávající úpravu a tu modifikovat v rámci stále se rozvíjejícího digitálního trhu.



## 6. Závěr

Tato práce se zabývá společným obchodním právem pro Evropu, které postrádá existenci jednotného standardu smluv uzavíraných obchodníky se spotřebiteli. Řešením tohoto problému měl být návrh Nařízení o společné evropské úpravě prodeje. Tato práce pojednává o vývoji tohoto návrhu, který byl zrušen a proměněn v unijní strategii pro jednotný digitální trh. Zabývá se jeho přínosy a potenciálem.

Zároveň zkoumá práva zejména spotřebitelů v jednotlivých zemích, která jsou postavena na určitém minimálním základě, nicméně země Evropské unie si mohou nastavit přísnější hranice. V některých případech pak spotřebitel může mít pocit, že návrh ho nemusí chránit jako jeho vnitrostátní právo.

Dle řešení existují určité odchylky, v některých zemích například v případě záruční doby či v použití opravných prostředků. Nicméně plusem může být pro spotřebitele obrácení důkazního břemene až po dvou letech, neexistence ohlašovací povinnosti, možnost vrácení peněz v případech menších závad nebo v případech některých zemí delší záruka na použité zboží.

Tato úprava pak může být strategickým krokem, obchod přes internet se rok od roku zvyšuje (nárůst o 20 procentních bodů od roku 2007 do roku 2014) a vykazuje tak značný potenciál.

# I. Summary

This work deals with common commercial law for Europe, which lacks the existence of the standard of contracts concluded by traders with consumers. The solution of this problem can be the Proposal for Regulation of the European parliament and Council on a Common European Sales Law. This work discusses the evolution of this proposal, which was cancelled and converted into Union strategy for the single digital market. It deals with its benefits and potential.

It also examines in particular the rights of consumers in different countries, which are built on the basis of the minimum; however EU countries may set stricter limits. In some cases consumer may feel that the proposal may not protect him like its national law.

According to the solution, there can be certain variations in some countries, for example in the case of legal guarantee or use of remedies. However, in some cases can be some pluses for consumer like reversal of the burden of proof after two years, the absence of the deadline for the consumer to signal the existence of a defect or in cases of some countries extended legal guarantee for used goods.

This proposal can be a strategic move; commerce over the internet is increasing every year (an increase of 20 percentage points from 2007 to 2014) and has such huge potential.

## **Keywords**

European Union, Sales law, Single digital market, Consumer protection

## II. Seznam použitých zdrojů

### Literární zdroje

1. BALDWIN, R. E., & WYPLOSZ, Ch. (2013). *Ekonomie evropské integrace* (4th ed.). Praha: Grada.
2. LACINA, L., & OSTŘÍŽEK, J. (2011). *Učebnice evropské integrace* (3th ed.). Brno: Barrister & Principal.
3. TOMÁŠEK, M., & TÝČ, V. (2013). *Právo Evropské unie* (1st ed.). Praha: Leges.

### Internetové publikace

4. EUR-LEX (2011). *Návrh Nařízení Evropského parlamentu a rady o společné evropské právní úpravě prodeje* [Online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011PC0635&from=EN>
5. EUR-LEX (2008). *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I)* [Online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32008R0593>
6. EUR-LEX (2012). *Smlouva o fungování Evropské unie* [Online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=CS>
7. EUR-LEX (2012). *Smlouva o Evropské unii* [Online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=EN>
8. EUR-LEX (2012). *Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje* [Online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:52012AE0800>
9. EUR-LEX (1999). *Směrnice Evropského parlamentu a rady o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží* [Online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999L0044&qid=1469356510988&from=EN>

10. EUROPA.EU (2015). *Digitální smlouvy pro Evropu* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/files/digital\\_contracts/digital\\_contracts\\_factsheet\\_cs.pdf](http://ec.europa.eu/justice/contract/files/digital_contracts/digital_contracts_factsheet_cs.pdf)
11. EUROPE CONSOMMATEURS (2014). *Italy: Legal guarantee* [Online]. Dostupné z: [http://www.europe-consommateurs.eu/fileadmin/user\\_upload/eu-consommateurs/PDFs/PDF\\_EN/REPORT-\\_GUARANTEE/country\\_fact\\_sheets/Country\\_fiche\\_IT.pdf](http://www.europe-consommateurs.eu/fileadmin/user_upload/eu-consommateurs/PDFs/PDF_EN/REPORT-_GUARANTEE/country_fact_sheets/Country_fiche_IT.pdf)
12. EUROPE CONSOMMATEURS (2014). *Romania: Legal guarantee* [Online]. Dostupné z: [http://www.europe-consommateurs.eu/fileadmin/user\\_upload/eu-consommateurs/PDFs/PDF\\_EN/REPORT-\\_GUARANTEE/country\\_fact\\_sheets/Country\\_fiche\\_RO.pdf](http://www.europe-consommateurs.eu/fileadmin/user_upload/eu-consommateurs/PDFs/PDF_EN/REPORT-_GUARANTEE/country_fact_sheets/Country_fiche_RO.pdf)
13. EUROPE CONSOMMATEURS (2014). *Summary of facts on the legal guaranty of conformity and commercial warranties* [Online]. Dostupné z: [http://www.europe-consommateurs.eu/fileadmin/user\\_upload/eu-consommateurs/PDFs/PDF\\_EN/REPORT-\\_GUARANTEE/tableau\\_EN\\_Legal\\_commercial.pdf](http://www.europe-consommateurs.eu/fileadmin/user_upload/eu-consommateurs/PDFs/PDF_EN/REPORT-_GUARANTEE/tableau_EN_Legal_commercial.pdf)
14. EUROPEAN COMMISSION (2015). *A common sales law for Europe* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/files/common\\_sales\\_law/sales\\_law\\_general\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/contract/files/common_sales_law/sales_law_general_en.pdf)
15. EUROPEAN COMMISSION (2015). *Completing the Single Market: adopting the Regulation on a Common European Sales law* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/files/common\\_sales\\_law/factsheet\\_sales\\_law\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/contract/files/common_sales_law/factsheet_sales_law_en.pdf)
16. EUROPEAN COMMISSION (2011). *3135th Council meeting* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_PRES-11-491\\_en.htm?locale=en](http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-11-491_en.htm?locale=en)
17. EUROPEAN COMMISSION (2012). *3172th Council meeting* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_PRES-12-241\\_en.htm?locale=en](http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-12-241_en.htm?locale=en)
18. EUROPEAN COMMISSION (2016). *Summary of results* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/files/summary\\_of\\_results.docx](http://ec.europa.eu/justice/contract/files/summary_of_results.docx)

19. EUROPEAN COMMISSION (2015). *Why we need a Digital Single Market* [Online]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/dsm-factsheet\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/dsm-factsheet_en.pdf)
20. EUROSKOP (2000). *Charta základních práv Evropské unie* [Online]. Dostupné z: [http://www.euroskop.cz/gallery/6/2090-charta\\_zakladnich\\_prav\\_1.pdf](http://www.euroskop.cz/gallery/6/2090-charta_zakladnich_prav_1.pdf)
21. EVROPSKÁ KOMISE (2015). *Dotazník týkající se smluvních pravidel pro nakupování digitálního obsahu a hmotných produktů na internetu* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/files/public\\_consultation\\_digital\\_content\\_questionnaire\\_with\\_annex\\_cs.docx](http://ec.europa.eu/justice/contract/files/public_consultation_digital_content_questionnaire_with_annex_cs.docx)
22. EVROPSKÁ KOMISE (2011). *Evropská komise v zájmu posílení obchodu a většího výběru pro spotřebitele navrhuje fakultativní společnou evropskou právní úpravu prodeje* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/files/common\\_sales\\_law/i11\\_1175\\_cs.pdf](http://ec.europa.eu/justice/contract/files/common_sales_law/i11_1175_cs.pdf)
23. MASARYKOVA UNIVERZITA (1991). *Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží* [Online]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/el/1456/podzim2007/PPPMO/CISG.pdf>

### **Internetové zdroje**

24. ARBEITERKAMMER (2016). *Gewährleistung & Reklamation* [Online]. Dostupné z: [https://www.arbeiterkammer.at/service/musterbriefe/reklamation/Gewahrleistung\\_Reklamation.html](https://www.arbeiterkammer.at/service/musterbriefe/reklamation/Gewahrleistung_Reklamation.html)
25. BERLIN.DE (2012). *Reklamation: Wie Kunden die Ware reklamieren können* [Online]. Dostupné z: <https://www.berlin.de/special/finanzen-und-recht/recht/2873513-2625165-dfl-reklamation-wie-kunden-die-ware-rekl.html>
26. BUSINESSINFO (2003). *Právní úpravy EU v oblasti ochrany hospodářské soutěže a zadávání veřejných zakázek* [Online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/pravni-upravy-eu-v-oblasti-ochrany-2272.html#b6>
27. BUSINESSINFO (2016). *Otázky a odpovědi spotřebitelského práva* [Online]. Dostupné z: [http://business.center.cz/business/pravo/ochrana\\_spotrebitele/otazky-odpovedi.aspx](http://business.center.cz/business/pravo/ochrana_spotrebitele/otazky-odpovedi.aspx)

28. CENELEC (2015). *Who we are* [Online]. Dostupné z: <http://www.cenelec.eu/aboutcenelec/whoweare/index.html>
29. EPRAVO (2003). *Reklamace a uplatňování práv z odpovědnosti za vady* [Online]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/reklamace-a-uplatnovani-prav-z-odpovednosti-za-vady-21621.html>
30. ETSI (2015). *About ETSI* [Online]. Dostupné z: <http://www.etsi.org/about>
31. EUR-LEX (2014). *Procedure 2011/0284/COD: Proposal for regulativ of the European Parliameant and of the Council on a Common European Sales Law* [Online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=celex%3A52011PC0635>
32. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Austria* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/austria/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/austria/index_en.htm)
33. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Croatia* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/croatia/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/croatia/index_en.htm)
34. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Denmark* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/denmark/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/denmark/index_en.htm)
35. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Finland* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/finland/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/finland/index_en.htm)
36. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - France* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/france/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/france/index_en.htm)
37. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Germany* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/germany/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/germany/index_en.htm)
38. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Greece* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/greece/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/greece/index_en.htm)

39. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Hungary* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/hungary/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/hungary/index_en.htm)
40. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Latvia* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/latvia/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/latvia/index_en.htm)
41. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Malta* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/malta/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/malta/index_en.htm)
42. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Netherlands* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/netherlands/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/netherlands/index_en.htm)
43. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Portugal* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/portugal/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/portugal/index_en.htm)
44. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Poland* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/poland/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/poland/index_en.htm)
45. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Romania* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/romania/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/romania/index_en.htm)
46. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Slovakia* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/slovakia/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/slovakia/index_en.htm)
47. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Slovenia* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/slovenia/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/slovenia/index_en.htm)
48. EUROPA.EU (2016). *Legal guarantee and commercial warranty - Sweden* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/sweden/index\\_en.htm](http://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/guarantees-returns/sweden/index_en.htm)
49. EUROPEAN COMMISSION (2014). *Common European Sales Law* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/contract/cesl/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/contract/cesl/index_en.htm)

50. EUROPEAN COMMISSION (2011). *Fakultativní společná evropská právní úprava prodeje: časté otázky* [Online]. Dostupné z: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_MEMO-11-680\\_cs.htm?locale=en](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-11-680_cs.htm?locale=en)
51. EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION (2015). *CEN Members* [Online]. Dostupné z: <http://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=CENWEB:5>
52. EUROPEAN PRIVATE LAW NEWS (2015). *Proposal for a Common European Sales Law withdraw* [Online]. Dostupné z: <http://www.epln.law.ed.ac.uk/2015/01/07/proposal-for-a-common-european-sales-law-withdrawn/>
53. EUROPEAN PRIVATE LAW NEWS (2015). *Rebirth of EU contract law proposal* [Online]. Dostupné z: <http://www.epln.law.ed.ac.uk/2015/05/11/rebirth-of-eu-contract-law-proposal/>
54. EUROSKOP (2016). *ESVO* [Online]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9133/sekce/esvo/>
55. EUROSKOP (2009). *Volný pohyb zboží* [Online]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8734/sekce/volny-pohyb-zbozi/>
56. EVROPSKÁ KOMISE (2015). *Veřejná konzultace týkající se smluvních pravidel pro on-line nákupy digitálního obsahu a výrobků* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/150609\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/150609_cs.htm)
57. EVROPSKÁ KOMISE – ZASTOUPENÍ V ČR (2012). *Základní pravidla ochrany* [Online]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/ceskarepublika/service/consumer/art\\_4831\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/ceskarepublika/service/consumer/art_4831_cs.htm)
58. EVROPSKÝ PARLAMENT (2015). *Volný pohyb zboží* [Online]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU\\_3.1.2.html](http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_3.1.2.html)
59. EVROPSKÝ PARLAMENT (2014). *Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. února 2014 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje* [Online]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?jsessionid=34E8F969935EB074D81E95F7516B262E.node1?pubRef=-//EP//TEXT%20TA%20P7-TA-2014-0159%200%20DOC%20XML%20V0//cs>



60. GUINCHET.LU (2012). *Sale to consumers – guarantee of conformity* [Online]. Dostupné z: <http://www.guichet.public.lu/entreprises/en/commerce/pratiques-commerciales/vente/garantie-conformite/index.html>
61. KONSUMET EUROPA (2015). *Legal guarantee in Sweden EU* [Online]. Dostupné z: <http://www.konsumenteuropa.se/en/topics/trade-within-the-eu/to-file-a-complaint/legal-guarantee-in-sweden/>
62. PRAVA SPOTREBITELA (2016). *Záručná doba a reklamácia* [Online]. Dostupné z: <http://www.pravaspotrebitela.sk/?page=brochures&itemid=9>
63. STÁLÉ ZASTOUPENÍ ČESKÉ REPUBLIKY PŘI EVROPSKÉ UNII (2015). *Normy EU* [Online]. Dostupné z: [http://www.mzv.cz/representation\\_brussels/cz/evropska\\_unie/eu\\_pro\\_podnikatele/jak\\_ovlivnit\\_predpisy\\_eu/normy\\_eu/index.html](http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/evropska_unie/eu_pro_podnikatele/jak_ovlivnit_predpisy_eu/normy_eu/index.html)
64. TEST.DE (2011). *Umtausch und Reklamation: Diese Rechte haben Kunden* [Online]. Dostupné z: <https://www.test.de/Umtausch-und-Reklamation-Diese-Rechte-haben-Kunden-4234792-0/>